

Emerytom się udało...

Z kogo wycisnąć?

Rządowe propozycje ratowania budżetu nie grzeszą oryginalnością

Sejm nie zgodził się na cięcia oszczędności w budżecie obniżające należne emerytom i rencistom zrewaloryzowane stawki. Nowy budżet z powiększoną dziurą w kasie skarbu państwa o 65,5 bln zł do 81 bln zł został przez Sejm skierowany do komisji. Nie ma jednak pewności czy będzie przyjęty.

Bilans wpływów do kas państwowych i koniecznych wydatków już od dawna nie się zeruje. Z jednej strony szuka się więc miejsc, gdzie można zaoszczędzić, gdzie cięcia wydatków nie spotykają się ze społecznymi protestami. Z drugiej — podnosi podatki.

Jeżeli w tym roku deficyt nie ma przekroczyć 81 bln zł, konieczne są kolejne redukcje wydatków budżetowych. Obniżenie podstawy obliczania rent i emerytur o 9 proc. miało przynieść oszczędności rzędu 1,8 bln zł. Rząd musi te pieniądze znaleźć.

Pomyślowo na cięcia w budżecie już nie zostało wiele. Nie ma na kim oszczędzać. Służba zdrowia, oświata, administracja — w tej sferze zarabiasz się już na granicy społecznej akceptacji. Pozostałe zmniejszenie dotacji — do produkcji energii elektrycznej, gazu, dopłaty do mieszkań, transportu, usług pocztowych, a także produkcji rolnej — do nawozów sztucznych. Po kieszeni dostana więc konsument. Podobnie stanie się, gdy podniesione zostaną podatki (obrotowy, akcyzowy, od importu). W planowanej nowej liście cięć takie posunięcia już proponowano.

Pod względem pomysłów na ratowanie budżetu ten rząd nie jest oryginalny. Arytmetyczne cięcia, zwiększenie podatków, cięcia zmianą regulacji stawek podatkowych wobec przedsiębiorców i handlowców — nie są to metody nowe. Cerowaniu państwowej kasy nie towarzyszą przy tym żadne działania na rzecz podniesienia gospodarczej aktywności, tak, aby budżet wzbogacił przede wszystkim ludzi przedsiębiorczych, a nie tylko biedniejszą większość.

Gawronik

mówi!

Jedną z najbardziej zagadkowych spraw polskiego prywatnego biznesu jest powstanie w ciągu jednej nocy sieci granicznych kantorów. Powstały dokładnie o godz. 0.10 w nocy z 22 na 23 marca 1989 r.

Do Warszawy zaprosił Gawronika Ireneusz Sekula. Do spotkania miało dojść pod warunkiem, że poznański biznesmen przywodził ze sobą znanego cinkciarza.

Dwa miesiące temu Gawronik zwolnił dwóch z rektorów podejrzanych o pracę dla UOP.

Wielkopolski cinkciarz wciąż nie chce mówić o „liście śmierci”.

W roku 1978 oddał legitymację państwową. Stracił pracę.

Oburzeniem kanonów dochód Gawronika wynosił 111 161 zł na minutę.

OBSEKSYJNE FRAGMENTY PIĘCIOGODZINNEJ ROZMOWY Z ANDRZEJEM GAWRONIKIEM PUBLIKUJEMY NA STRONIE TRZECIEJ.

Na całym świecie istnieją specjalne systemy mające na celu wyłowienie z tłumu wybitnie uzdolnionych jednostek, dbanie o ich rozwój i odpowiednią promocję. Zresztą to ostatnie nie jest w zasadzie potrzebne, gdyż najzdolniejsi nie szukają pracodawcy. To firmy konkurują ze sobą, by ich zdobyć. Tak dzieje się w krajach, w których gospodarka dba o swoje zaplecze. A u nas?

TALENTY DO WZIECIA Kto podniesie perłę?!

SZACUJE się, że wśród polskich uczniów ponad 100 tys. posiada zdolności, które można określić mianem ponadprzeciętnych. Jedną z nich w Polsce Instytucja zajmująca się pomocą szczególnie uzdolnionym, czyli Krajowy Fundusz na Rzecz Dzieci, obejmuje opieką mniej niż trzysta uczniów szkół podstawowych i średnich.

Na temat „łowienia talentów” rozmawialiśmy z panią

Grażyną Rosiak z gdańskiego Kuratorium Oświaty i Wychowanki. Zgodziła się, że w odkrywaniu wybitnych zdolności niebagatelną rolę odgrywa przede wszystkim rodzice i nauczyciele. To oni mają czuły i bezpośredni kontakt z dzieckiem. To oni

powinni zachęcać je do rozwijania swoich talentów. Do tej pory szansą dla młodych zdolnych były szkolne kółka zainteresowań. Stanowiły one jednak bardzo ważny krok. Coś jednak zrobić, gdy ich liczba stale maleje? Szkołom brak pieniędzy, by płać nauczycielom za dodatkowe zajęcia. Nie wspomnę już o dodatkowych pomocach naukowych przeznaczonych dla takich kół. Szczególnie drastycznie spada liczba zajęć pozalekcyjnych w szkołach zawodowych, które do tej pory wiodły w tej dziedzinie prym.

Dyrektorzy, mając do wyboru wyposażenie szkolnych warsztatów lub zorganizowanie dodatkowych zajęć dla niewielkiej grupy entuzjastów, wybierają to pierwsze. Kuratorium może pomóc tylko w nielicznych wypadkach. Na przykład, gdy z braku funduszy grozi zaniechanie działań na rzecz zespołu artystycznego bądź grupy teatralnej o bogatych już tradycjach i sporym dorobku. W innych sytuacjach dyrektorzy muszą sobie radzić sami. Są jeszcze olimpiady przed

miotowe i różnego rodzaju konkursy artystyczne. Niestety, o ich laureatach zapomina się dość szybko i prócz ulotkowego startu do szkół wyższych pierwsze miejsca niewiele im dają.

Być może szansą dla wybitnie uzdolnionych będzie wprowadzony niedawno system umożliwiający im indywidualny tok nauczania. Specjalnie opracowany na podstawie zdolności i możliwości ucznia program, możliwość ukończenia szkoły w skróconym czasie i stała opieka prowadzącego nauczyciela to już coś. Co jednak stanie się z młodymi talentami, które opuszczają szkoły? Czy znajdzie się ktoś, kto będzie dalej w nich inwestować? Czy raz „wyłowieni” mają być skazani na poronione „utnienie”?

ANNA FIBAK

Mała Konstytucja

Prezydent ma czas...

Sekretarz stanu, zastępca szefa kancelarii prezydenta Lech Falandysz nie wie, czy prezydent podpisać Małą Konstytucję. Ta decyzja wymaga zastanowienia się. Jest na to miesiąc — powiedział wczoraj, Według Falandysza — znacznie większe szanse na podpis prezydenta ma ustawa o radiu i telewizji (komentaryz — na tej samej stronie).

(PAP)

(WIK)

WARSZAWA

Klub Parlamentarny NSZZ „Solidarność” po 2-dniowym zamkniętym posiedzeniu zdecydował o podjęciu mediacji w celu porozumienia koalicji rządowej o Porozumienie Centrum.

KERM zaaprobował projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie zakazu podwyższenia cen umownych energii cieplnej do końca sezonu grzewczego, tj. do 30 kwietnia 1993 r., chyba że wzrosną koszty jej produkcji, niezależnie od jej wytwórcy.

Z wykazu cen rządowych

Chcą 100 proc.

więcej

STRAJK W „KODZE”

W Przedsiębiorstwie Polowów i Usług Rybackich „Kodze” na Helu rozpoczął się wczoraj strajk okupacyjny ok. 60 pracowników, liczącego ponad 80 osób, działu produkcji. Strajkujący domagają się stu procentowej podwyżki płac, zwiększenia dodatków z tytułu szkoleniowych dla zdrowia warunków pracy oraz premii, związanych z ilością przetworzonego ryba.

Wielkość pracowników działu produkcji „Kodze” to kobiety zatrudnione przy przetwarzaniu ryb. Ich średnia płaca netto wynosi 1 mln 80 tys. zł, a dodatków za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia 16 tys. zł miesięcznie. Strajkujący domagają się je go podwyższenia do 160 tys. zł.

(PAP)

Marian Terlecki

Tylko nie „Ruski”!!!

Za używanie w odniesieniu do Rosjan słowa „Ruski” sądy Finlandii mogą wyznaczyć wysoką grzywnę. Ostatnio przekonał się o tym fiński handlarz, którego sąd w Helsinkach skazał na grzywnę w wysokości 10-dniowych zarobków. W bazaroj sprzedawca swym kolegom pochodzenia rosyjskiego podał za zakazany słowo. Prasa zauważyła, że używanie słowa „Ruski” jest obraźliwe i może prowadzić do bardzo poważnych rezultatów. W końcu słowo to jest powszechnie używane i znajduje się we wszystkich słownikach.

Słowo „Ruski” nabrało pejoratywnego znaczenia w wyniku wojen, jakie Finlandia i ZSRR toczyły ze sobą w latach 1939-1940 i 1941-1944.

(PAP)

ski w sprawie upadłości „Wesły” S.A. M. in. z powodu niezapłaconych przez „Wesłę” rachunku w wys. 108 mln zł ogłoszenia jej upadłości. Celuwało Papiernicze S.A. w Kwidzynie. Gdyby sąd orzekł upadłość „Wesły”, to zgodnie z przepisami wypłata odszkodowań klientom zapewniłby mu fundusz ochrony ubezpieczonych, powstały ze składek wszystkich firm ubezpieczonych.

Tymczasem trzy zagraniczne firmy finansowe — z Izraela, Wielkiej Brytanii i Szwajcarii — są gotowe udzielić „Wesle” S.A. kredytu dewizowego w wysokości po kilkadziesiąt milionów dolarów każda.

(JC)

Ropa w Elbląskim...

Koniec snu o eldorado?!

15 października minął termin składania ofert na poszukiwanie ropy i gazu w Polsce. Zgłoszyły się wielkie koncerny liczące się w światowym biznesie naftowym: British Gas, Amoco i Shell.

Wystawiono do przetargu kilkadziesiąt działek zlokalizowanych na Pomorzu Wschodnim w rejonie Elbląga oraz w centralnej Polsce pomiędzy Łodzią a Piotrkowem. Na rejon Elbląga nie ma chętnych — zachodnie koncerny uważają, że szanse na ropę są tam stosunkowo niewielkie, a warunki poszukiwań trudne i kosztowne. Natomiast duże zainteresowanie wzbudziły tereny w centralnej Polsce.

Zamkną Arkę?!

Potrzeba — str. 2

Sezon na bomby

CZTERNAŚĆ policjantów (w tym czterech z brygady antyterrorystycznej) i pies szukało wczoraj bomby w Zespole Szkół Budownictwa Okręgowego przy al. Hallera w Wrzeszczu. Tak duża grupa szkół porządku ścignęła do szkoły anonimowa niewiasta, która zadzwoniła o godz.

TRWA!

8.30 do partiera grzającą kilkanaście minut detonacją materiałów wybuchowych. Bomby oczywiście nie było, za to prawie 700 uczniów zamiast pisać klasówki, mogło w tym czasie zająć świeżego powietrza na szkolnym dziedzińcu.

Uśmiechu cień...

Przyzwyczajaliśmy się do radości? Nieczęsto widzi ich widoku. Przechodzimy obojętnie, zaabsorbowani własnymi problemami. Czy ktoś zastanawiał się kiedyś, czy liczący na naszą hojność siedzący w bramach kościołów i na rogach ulic Rumuni doznają chwili

A.F.

Znow napad!

Taksówkarzom nielekk

WYDARZENIE z minionej niedzieli jeszcze raz potwierdziło opinię, że taksówkarze to zawód niebezpieczny. Była to dokładnie godz. 22.40, gdy do stojącego na postoju taksówkarza przy pl. Komorowskiego w Gdańsku-Wrzeszczu „Polonez” wsiadł mężczyzna i za mowil kurs do Jelitkowa.

Na ulicach panował niewielki ruch. W trakcie jazdy, kiedy pojazd minął już kilka przecznicy, pasażer nie spodzianie zaatakował taksówkarza uderzając go w szyję jakimś ostrym narzędziem. Rannemu kierowcy udało się jakoś zatrzymać pojazd i wyjechać z samochodu. W tym momencie pasażer zajął miejsce za kierownicą i ruszył z piskiem opon.

Zaalarmowana o napadzie policja zarządziła obławę. Wkrótce funkcjonariusze z Komendy Rejonowej Policji we Wrzeszczu wraz z policjantami z komisariatu Przymorze Wielkie zatrzymali poszukiwanego „Poloneza” i sprawcę napadu. Okazał się nim 36-letni Witold M. z Gdańska.

(mt)

CEMENT WORKOWANY

od 590 tys./t

oferuje hurtownia

ALFA

Gdańsk - Leśnica

ul. Wielopole 1

tel. 430-077

1 374-485

Z EFL OSIĄGASZ CEL

Europejski Fundusz Leasingowy Ltd

Gdańsk 314-247, Katowice 155-10-17 w. 243.244
Poznań 33-05-81 w. 492.494, Warszawa 623-67-73, 21-39-23
Wrocław 320-11,

DZIŚ IMIENINY WITALISA

Jest to imię pochodzenia łacińskiego. Witalis znaczy — zdolny do życia, żywoty. Wyrastało z niego rodziców, aby dziecko dobrze się chwalo.

Solenizantami są także IRENA I KLEOPATRA.

— że dziś będzie zachmurzenie małe i umiarkowane. Rano lokalnie mgły lub zamglenia. Temp. maks. w dzień ok. 10 st. C.

Zbigniew Klewiado

Fot. B. Nieznalski

będąc nawet wspomaganą finansowo przez... KGB!

● **ZNÓW** zaostrenie stosunków rosyjsko-łotewskich. Jako mieszanie się w wewnętrzne sprawy Łotwy określiła Ryga słowa Jęlcyna o zależności między tempem wycofywania rosyjskich wojsk a kwestią ograniczenia praw ludności rosyjskiej na Łotwie.

● **OPRACOWANO** projekt porozumienia o współpracy wojskowej między Polską a Litwą. Jest on analogiczny do podpisanych już umów z Łotwą, państwami grupy wyszłych radzieckiej i Francją. Obejmuje też „transfer uzbrojenia”.

● **FINLANDIA** sforsowała i zainstalowała w radzieckiej elektrowni jądrowej w Sosnowym Barze system ostrzegawczy polegający na połączeniu komputera z elektrownią poprzez satelitę z ośrodkami monitoringu w Szwecji i Norwegii.

● **SZESĆ** centymetrów śniegu, jaki spadł tydzień temu w Sztokholmie, spowodowało tam zamieszanie w nieprzewidywanym jeszcze na to mieście.

● **ZGODNIE** z planem wycofują się rosyjskie wojska z Litwy. Pozostało tam jeszcze ok. 20 tys. żołnierzy.

● **KONCERN** Volvo planuje zmniejszenia produkcji. Sprzedaż tych samochodów wciąż spada.

● **PONAD 10** tys. Rosjan pracuje w Szwecji „na czarno”. Przeważnie – w roli służących.

● **PODOBNO** były prezydent Finlandii Urho Kekkonen przez 25 lat swoich rządów utrzymywał bliższe kontakty z Moskwą, niż z Helsinkami.

BALTICANA

Rok II

Redakcja: Paweł Dzanisz

Nr 40 (45)

Gdańsk jest dobrą wróżbą

Z doc. dr. Janem Winklewskim
przewodniczącym Towarzystwa Polska - Niemcy
- rozmawia Grzegorz Jasny

— Panie docencie, na przestrzeni wieków stosunki polsko-niemieckie różniły się. Czy usytuowanie Zarządu Głównego Towarzystwa właśnie w Gdańsku określa w jakiś sposób charakter jego działalności?

— Gdańsk jest raczej przykładem pozytywnym w historii naszych narodów. W dawnych wiekach można było się tutaj uczyć do łaciny, polszczyzny, polskości, Żydów i innych narodowości. Mieszkańcy Gdańska mieli świadomość, że miasto może się właściwie rozwijać mając na zaplecze Polskę. Tutaj mówiło się po niemiecku i po polsku, i nikomu to wówczas nie przeszkadzało. Szwabizm niemiecki wywarłby dopiero państwo pruskie, a nacjonalizm pojawił się z końcem pierwszej wojny światowej. Do nieporozumienia między nami przyczyniła się między innymi polityka Niemców, którzy w Gdańsku, który był w tym czasie w Niemczech, mieli doświadczenia z wojny światowej. Oni tworzyli tę atmosferę. Im było się tuż przed wojną, tym było się tuż przed wojną.

— Rozumiem, że działalność Towarzystwa ma się przyczynić do zbliżenia obu narodów.

— Tak, poprzez rozwijanie wzajemnych kontaktów między mieszkańcami naszych krajów, pogłębianie wiedzy o historii i powiązaniach kulturalnych wynikających także z nadbałtyckich.

— W przebiegu historii ludności Finlandii jest jednym z czołowych krajów w dziedzinie przemysłowej odzieżowej. Zawsze była to zarówno dobra jakość odzieży, jak i oryginalny wzór.

— W przebiegu historii ludności Finlandii jest jednym z czołowych krajów w dziedzinie przemysłowej odzieżowej. Zawsze była to zarówno dobra jakość odzieży, jak i oryginalny wzór.

— W przebiegu historii ludności Finlandii jest jednym z czołowych krajów w dziedzinie przemysłowej odzieżowej. Zawsze była to zarówno dobra jakość odzieży, jak i oryginalny wzór.

— W przebiegu historii ludności Finlandii jest jednym z czołowych krajów w dziedzinie przemysłowej odzieżowej. Zawsze była to zarówno dobra jakość odzieży, jak i oryginalny wzór.

Wystawa w Muzeum Miasta Gdyni

...którym się powiodło

Na wystawie tę warto pojechać nie tylko dla kontaktu ze sztuką, ale i po to, by spróbować, co wiemy o losach i dorobku polskich artystów tworzących na granicy. Wyjeżdżali z kraju i traciłiśmy z pola widzenia — prawdziwa, celowa zagłada przez lata od informacji — ich drogi, czy ścieżki do obecności w kulturze europejskiej. Często wszak byliśmy rozeni doświadczeniami o rodakach, którym na emigracji się nie powiodło, lub którzy, jak to się potocznie określa, psuli nam opinie.

W Pawilonie Wystawowym Muzeum Miasta Gdyni prezentuje swoje prace (od 2 października do 11 listopada) 24 polskich artystów plastyków zamieszkałych w Szwecji, głównie w Sztokholmie. Prawie wszyscy ukończyli wyższe studia artystyczne w Polsce.

Wyemigrowali z kraju w latach 60., 70., 80. Sądząc z zamieszczonych w wystawowym biuletynie informacji, dla twórców tych były to nader pracowite. Zaznaczyli swą obecność w sztuce poprzez liczne wystawy indywidualne i udział w zbiorowych w Szwecji i w innych krajach europejskich, zdobywali różne nagrody, także międzynarodowe. Prace ich znajdują się w państwowych i prywatnych zbiorach sztuki, w muzeach, galeriach Europy i poza nią, a sporadycznie również w Polsce. Tylko jedna artystka z tej grupy została zaproszona na ubiegłoroczną wystawę „Jesteśmy” w warszawskiej Zachęcie.

Niektórzy realizowali swoje scenografie w teatrach szwedzkich, zajmowali się grafiką książkową, projektowali wystawy, ale i po to, by spróbować, co wiemy o losach i dorobku polskich artystów tworzących na granicy. Wyjeżdżali z kraju i traciłiśmy z pola widzenia — prawdziwa, celowa zagłada przez lata od informacji — ich drogi, czy ścieżki do obecności w kulturze europejskiej. Często wszak byliśmy rozeni doświadczeniami o rodakach, którym na emigracji się nie powiodło, lub którzy, jak to się potocznie określa, psuli nam opinie.

Sztuka ściągania

AMIETAM zdumienie w oczach szwedzkich wykładów, mów prowadzących zająć w UG, kiedy to w studenckim gronie wymienialiśmy wspomnienia, związane z maturą. Co tu dużo mówić — głównie dotyczyła ona sposobów i skuteczności ściągania w trakcie tego i innych egzaminów. Nie czas to i miejsce, by owa sposoby wymienić. Każdy wszak wie, że polska młodzież licealna (i nie tylko) jest w tej dziedzinie wybitnie uzdolniona, a jej pomysły nie zna granic. Ściąganie traktuje niemalże jak sztukę. Udośkonala, pielęgnuje, nie dając się dymić o prawa autorskie.

Wypowiedź naszego wykładu dowcy wywołała uśmiech na twarzach. Nie wierzyliśmy, że to, co powiedzieliśmy, O tym, że miał rację, przekonaliśmy się dopiero będąc na sympozjum w jednej ze szwedzkich szkół. Po pierwsze — nie było powodu do ściągania. Liberalni nauczyciele na nie przygotowanie się do zajęć nie grozili, nie wyzywali nikogo od idiotów. W skrajnych przypadkach zwracali uwagę — w cztery oczy. Po drugie — do brzo rozłożyli w czasie program sprawiali, że prawie wszystkie wiadomości można było sobie przyswoić bez stresów związanych z napiętymi terminami egzaminów.

Wracając jednak do Szwedów, muszę przyznać, iż byliśmy oburzeni naszymi opowieściami. Nie mogli zrozumieć, dlaczego to robimy. Przecież uczymy się dla siebie. Czy sprawa nam przyjemność oszukiwanie siebie, bo tak naprawdę nie nabieramy nauczycieli?

Nie omieszkałam przeprowadzić dobrego wywiadu wśród samych uczniów. I co się okazało? Byli tak samo zdumieni polską „sztuką ściągania”, jak moi szwedzcy wykładowcy. Pozostaje więc nam chyba atmosfera sprzyjająca nauce i uczciwości w szkołach. A może wysiali tę cechę z mlekiem matek?...

Anna Fibak

W szwedzkich szkołach — podstawowych, średnich i wyższych — ściąganie jest surowo zabronione. Uczeń łapany na ściąganiu lub na odpiśnięciu od kolegi w czasie egzaminu jest natychmiast usunięty z sali. Poza tym zdarza się to niezwykle rzadko.

Fot. G. Jasny

Wieloletni kierownik Ewangelische Studenten Gemeinde w Lubee i Towarzystwa Niemcy — Polska w Bremie, Uczestniczył w tym też w współpracy krajów bałtyckich, co wydaje się ciekawe i obiecujące.

— Czy towarzystwo finansowane jest wyłącznie ze składek członków?

— Na razie jest to jedyna forma uzyskiwania funduszy na naszą działalność. Kursy językowe opłaca jed-

Fińska odzież zdobywa Japonię

związanych jest 20 tysięcy pracowników. Ogólna wielkość produkcji odzieży osiągnęła w ubiegłym roku wartość 4 259 milionów marek fińskich. 70 procent z tego przypadło na odzież konfekcyjowaną, 18 procent na bieliznę, 7 procent na wyroby skórzane, 5 procent na futra.

W pierwszym półroczu 1992 eksport odzieży fińskiej osiągnął wartość 568 milionów marek fińskich. 50 procent eksportu idzie na kraje EFTA, 30 procent na pozostałe kraje Wspólnoty Europejskiej. Finlandia udało się wyeksportować z ostrą walką konkurencyjną i znaleźć odbiorcę nawet w Japonii. Eksport odzieży fińskiej do tego kraju wzrósł ostatnio o 20 procent.

Zygmunt Beczkowicz w 1931 r.

Bałtycka polityka marszałka Piłsudskiego

Wspomnienia z Łotwy

Jednym z wybitnych Polaków II Rzeczypospolitej był ZYGMUNT BECZKOWICZ (1887-1985). Urodził się w Łukowicy na ziemi lubelskiej, a mieszkał m.in. w Kępie — miejscowości, w której Tadeusz Kościuszko dostał się do niewoli po klęsce pod Maciejowicami. Do gimnazjum chodził w Siedlcach i Warszawie, a dwa fakultety ukończył w Moskwie (był tu jednym z liderów Polonii studenckiej). Po II wojnie światowej był pionierem polskiego sądownictwa. W 1919 roku był zastępcą komisarza rządu w Warszawie, a później — wojewodą mazowieckim, nowogrodzkim i wileńskim, posłem RP na Łotwie, senatorem z listy prezydenta RP i prezesem ZG PTK w Warszawie. Podczas II wojny światowej, mimo, że miał paszport holenderski i mógł wyjechać, współpracował z prezydentem Warszawy — Stefanem Starzyńskim, „Szarymi Szeregami” i Armią Krajową.

Ma też duże zasługi dla naszej gospodarki morskiej. Już przed wojną, dzięki jego staraniom powstała pierwsza polska przedsiębiorstwa polowa w Gdyni (jako przeci-

waga podobnej firmy holenderskiej). Był założycielem i w latach 1946-1949 dyrektorem PPDUR „Dalmat” w Gdyni, usunięty z pracy i prześladowany w czasach stalinizmu. Zmarł 2 maja

1985 roku i pochowany jest w Gdyni-Witominie. Na polecenie marszałka Józefa Piłsudskiego, w celu realizowania jego polityki

bałtyckiej, w latach 1933-1935 był posłem RP w Rydze. Zadaniem Beczkowicza było rozwinięcie wzajemnych, przyjaznych stosunków

POCZTA do Balticy

Ze słowiańskiej przeszłości

Czy „na Falster mogło istnieć przez pewien czas słowiańskie osadnictwo”? W nawiązaniu do artykułu A. Fleksa („Baltica”, „DB” nr 217, 92.09.15) wątpliwości autora należy sprostować a pytanie uzupełnić.

Autor na marginesie rozważa o skutkach słuszenie przywołuje nazwy miejscowości świadczące o ich słowiańskim pochodzeniu. Na wyspie Lolland (Dania) odnajdujemy zapis o Korseltse i Tiltit. W czasie wyprawy naukowej z uczonymi niemieckimi i duńskimi Kerseltse od Korse — spotkałem nie na Lolland, jak pisał Fleks — a na Falster (dawniej) słów. Falster). Być może dla autora artykułu nie jest to istotne, ale istotne są odległości.

Autor odwołuje się także do Prybrade — przybradzie. Nazw o podobnym brzmieniu wśród słowiańskich Wągrów spotykamy więcej. Przy przeprawie z Holstynu na wyspę Fehmarn (słow. Fembra) znajdowała się zamczysko kłosa słowiańskich i tzw. W. Brody. Tam odkryto również słowiańskie zabytki szkieletowe.

Powodnie wątpliwości budzi cezurza ustalona przez A. Fleksa — „900 lat temu”. Wieków Zachodniej Słowiańszczyzny nie musimy zmieniać. Nie zmieniali badacze niemieccy i duńscy. Przeglądając archiwalia w Kopenhadze oraz archiwalia biskupie np. w Ratzeburgu, znajdujemy potwierdzenie ostatecznie prowadzonych badań przez H.V. Bosau, który ustalił cezurę dla np. Wągrów czy Polabian w ogólności grubo powyżej 1300 lat, a nie — jak woli A. Fleks — 900 lat. Słowianie już wiadomo, zamieszkali Wągrów już w VII w. Justynian nazwał ich Wendami, a źródło duńskie „słowiański” od „słowiański” z doświadczenia i zasiedlenia ziem nad Bałtykiem. Inne średniowieczne źródła wymieniają osiadłych tam Polanów, Lebuzyń, Wilinów, Warnów, Warłanów, Guterwienów, Randów albo Rujan, Linów, Ratenburgów i osiadłych na wyspach Wągrów, Ramowia, Wągrów, a także Ratenburgów budowali statki, by utrzymać stałą łączność między wyspami. Z lat tych korzystali misjonarze i biskupi przeprowadzający się z Ładu stałego np. do Wągrów.

Siedźba kłosa dla wyspiarzy od VIII w. był słowiański Starogard (d. Aldinburg, niem. Oldenburg (Holt)). Według ustaleń historyków Kłosa Starogard miał rolę centrum władzy Kłosa Wągrów (loc. regis — królowie) ściśle powiązanego ze Związkiem Obywateli. W 832 r. datował tam pierwszy w dziejach Słowian Zachodnich oświeś legat misyjny dla Słowian Bałtyckich (Ostseeslawen) arcybiskup Homaburg (Hamburg) św. Ansgar (800-865). To on pozostawił pamięć po

kłasiach m.in. wśród Wągrów siedzących na Fembie (Fehmarn), Lolland (Lolland) i Falstra (Falster). W 968 r. Starogard został siedzibą biskupstwa. (Enc. Pop. PWN s. 832 przywołuje Starogard w Makienb. co jest błędem).

Biskupi i duchowieństwo dość często korzystali ze statków budowanych przez Wągrów. W 983 wybuchło powstanie przeciwko nowemu porządkowi. Zniszczono baraż wiele zabytków. Archeolodzy odnieśli na całym terenie Wągrów i na Holstynie i nie tylko tam, liczne krzyże, łodzie, ozdoby, asprzet i in. Biskup Ekward (986-988), założyczy podwaliny pod kościół św. Jana Chrzciciela w jeszcze starsze Starogardzie, pozostawił liczne relacje o życiu Wągrów. Znal on zwyczaj meczkańców tych ziem, a kazania głosił w ich języku. Zresztą Karol I i Otto III mówili również językiem Słowian.

Za biskupów: Wago, Eziko, Volkwarda trwały kolejne powstania. Słowianie obierali na łodzi i na morzu. Jak się okazało, Wągrówie posiadali dobre wyposazone statki. Trwało to powstanie 18 lat. Najdłużej na wyspach. Po zawarciu pokoju — ksiądz Wendów — jako podarunek — Gotskalk przywołał ponownie misjonarzy, fundował kaplice i nie godził się na przekazanie władzy obcym. Jego następca ksiądz Kruto za poparcia Wągrów odbudował zamek w Starogardzie i położył starania o odbudowę floty. Wtedy też powstały liczne warsztaty szkieletowe. Pozytywnym tym sprzyjał także biskup Bruno, który dość często wyprawiał się na wyspy: Fembra, Lolland, Lolland i Rucę. W tym samym okresie Wągrów, Ratenburgem i in. przywrócono nabożeństwa w ich języku. Z przekazał Gerolda i Vitzelina dowiadujemy się, że „język ojczysty” („Muttersprache”) sprzyjał rozwojowi żeglugs, sekulnemu, a zwłaszcza Kłosiowi.

Za czasów Brunona, a szczególnie Mielwoja, Mielwoja oraz dynastii Gotskalka (1030-1066), Kruto (1066-1095) i Henryka Gotskalkowicza (1093-1125) powstały liczne nowe ośrodki produkcji, kościoły i kaplice, zbiory, biblioteczne i archiwa przechowywane wspólnie w Danii i Wągrów. Pozwalała one wyjaśnić wiele wątpliwości A. Fleksa. Przypomina o istnieniu „Kłosa Wągrów” racjonujący się do siedzib słowiańskich wyspiarzy Wągrów, poprzez Holstyn, Gistravienis, Rugie, Półbłę po Odrę włącznie.

Rozwinięciem myśli zawartych w artykule A. Fleksa nie czyni umiemy jego cennej relacji opartej na literaturze obcej, a jest jedynie przypomnienie mało znanych polskich odbiorcy faktów związanych z przeszłością słowiańskich ziem nad Bałtykiem.

V. ALEXANDRE-ALEKSANDROWICZ

Interesujące uzupełnienie

„Z uwaga przeczytałem list polemizujący z moim artykułem, opublikowanym w „Balticy” nr 15.09.92. Było to bardzo interesujące i pouczające, chociaż nie ze wszystkich wątpliwości mogłem się zgodzić. Wynika to być może z tego, iż w moim artykule zająłem się pojedynczymi analizami, natomiast pan Aleksandrowicz spojrzał na to w całości. Zwróciłem uwagę na to, że w tym wypadku znacznie szersze spojrzenie. Poza tym nie przytoczyłem wtedy (z racji szczupłości miejsca) wszystkich argumentów przemawiających na rzecz takiej a nie innej datacji.

Najpierw jednak kwestia nazw miejscowości. Na wyspie Lolland leżą miejscowości Kudtse, Binnitse oraz Tiltit, zaś na Falster mamy z kolei nazwy Frybrade (dawne Pribrad, czyli „Przybradzie”), Korseit, Obie te wyspy są obecnie traktowane jako całość i praktycznie zawsze wymienia się je razem. Zarówno w podziale administracyjnym jak i nazewnictwie geograficznym stosuje się nazwę łączną Lolland-Falster. Z tej racji, iż Lolland jest większa, niekiedy mówi się tylko Lolland, mając też na myśli Falster, co jest oczywiście błędem, który i ja nieświadomie popełniłem.

Co do datacji, to w tym konkretnym przypadku jest ona pewna. Po pierwsze, znalezione obok resztek ceramiki typu słowiańskiego są charakterystyczne dla okresu między początkiem XI a końcem XII wieku. Po drugie, przeprowadzone badania dendrochronologiczne debowych elementów łodzi wykazały, że drzewa, z których było wycośano, zostały ścięte między 1050 a 1055 rokiem. Z racji, iż jest to jedna z najdokładniejszych metod datowania obecnie stosowanych w archeologii, można stwierdzić, że znany tym samym czas bu-

dowy tych jednostek. Tylko świsły dopadnie być dopasowywany do potrzebnych linii kadłuba. Czas eksploatacji łodzi wynosił wtedy ok. 30-40 lat, tak więc ich rozbiórka przeprowadzona prawdopodobnie między latami 1080-1095.

Datacja ta (artykuł „Snekkevarietet”, Skalk nr 2 1984, O. Crumlin-Pedersen, Skibe, seilads og ruder hos fatar og Wulstian, Roskilde 1983, tenże Ship archaeology, in Denmark 1979-82, Pastmedieval boat and ship archaeology, s. 373-379, wyd. 1985, inne), została potwierdzona w czerwcu tego roku przez Jana Skamys Madsena — dyrektora Muzeum Orløvs Wikinskich w Roskilde. Miało to miejsce podczas jego wykładu wygłoszonego w Centralnym Muzeum Morskim w Orløwie w Gdańsku. Datacja znalazła się z Falster jest więc raczej pewna. Oczywiście cały czas proszę pamiętać, że chodzi o konkretny, jednostkowy przypadek. Łódka podobnego typu oraz konstrukcji były budowane przez Słowian w latach ok. 800-1200. Najstarszy podobny egzemplarz pochodzi ze Szczecina i został datowany metodą C 14 na IX wiek.

List p. Aleksandrowicza traktuje jako uzupełnienie tego, co napisałem. Mam nadzieję, iż moje argumenty na rzecz takiej a nie innej datacji resztek łodzi z Frybrade okazały się przekonujące, i że nie będą budziły wątpliwości.

Komentarz przeczytałem z dużą uwagą. Mam nadzieję, że moja odpowiedź wyjaśniła tym razem wątpliwości, które mogły powstać przy okazji lektury mojego artykułu w „Balticy”. Jeszcze raz dziękuję za bardzo interesujący list.

Z wyrazami szacunku oraz nadzieją na dalszy kontakt.

ADAM FLEKS

z państwami nadbałtyckimi. Wybor ten był bardzo trudny. Beczkowicz dał się, bowiem poznać jako człowiek wybitnie nie odpowiedzialny, umiemy nawiązywać kontakty i zjednywać sobie ludzi, znał świat i języki obce oraz zagadnienia prawa i ekonomii. Za misjonarzy fragmenty jego wspomnień dotyczących pracy na terenie Łotwy.

sze roku zdobyłem sobie doświadczenie, zażalenie premiera Skunjejska, min. spraw zagranicznych Salma, min. spraw wojskowych Balodisa (znającego język polski z Wilna, gdzie kończył wojskowe szkoły rosyjskie), min. spraw wewnętrznych, prezydenta miasta Rygi i wielu posłów parlamentu. Przyjaźniłem się z wielu literatami, artystami...

Sprawą kł. trudną była po prawu stosunków gospodarczych. Stale był ujemny nasz bilans handlowy. Łotwa, kraj rolniczy, a cały swój eksport kierowała do Niemiec, które wymagały w zamian korzystanie z ich produktów, przede wszystkim maszyn i innych urządzeń. Pospołu z konsulem wszystko robiłem, by ułagodzić na rynku łotewskim, np. partie wagonów kolejowych czy szyn lub innych produktów hutniczych czy maszynowych. Niestety, eksportu wólnego do pracy ludzi, którzy nie mogliśmy w pełni zatrudnić w kraju. W tej dziedzinie mieliśmy zatargi z powodu złego traktowania robotników przez korzystających z ich pracy rolników łotewskich...

Reforma rolna, ostro przeprowadzona, niewiele dała rolnikom polskim rolnikom, pozostawiała właścicielom ziemskim, Polakom, ich majątki. Nieliczne szkoły polskie natrafiały na trudności zao-

patrzniową w pomocy szkieł na... Konsulat Polski w Dyneburgu (łotewski nazwa Daugavpils — przyp. red.) specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia polskie, np. Towarzystwo Przyjaciół Polsko-Łotewskiej. W drodze szczególnej troski o i zwołania władz łotewskich było udzielenie mi przez Min. Spraw Wewnętrznych, specjalnie opiekując się i nie się pomocą ludności polskiej. Miał nawet sekretowego polskiego (bardzo oddanego tej pracy S. Baczyński — aktor i oświatowiec). Dużą pomoc ludności niosą stowarzyszenia pol

rand 80-855 Gdańsk
ul. Wary Piastowskie 11 p.
tel.: 37 45 73, 37 45 74
fax: 37 45 75
ttx: 0512474 cto pl

Autoryzowany dystrybutor
olivetti
proponuje:

- maszyny do pisania
- materiały eksploatacyjne

HURTOWNIA CENTRUM CHEMII GOSPODARCZEJ
UL. CZYŻEWSKIEGO 31

Zakłady pracy, pralnie, szpitale, szkoły itp.

Oferujemy

środki czystości, chemię gospodarczą:

- mydła, proszki, płyny do WC, lizol,
- fosol, pasty do podłogi, płyn do naczyń,
- miotły typu Sorgo, wiadra, szufelki i inne

oraz

Ręczniki frotte	100 % bawełna	14 000 zł
50 x 100	100 % bawełna	24 200 zł
70 x 120	100 % bawełna	21 500 zł
Podkoszulki	100 % bawełna	27 500 zł
Kalesony	100 % bawełna	

Produkcja Krajowa

Hurtownia „Centrum”
Gdańsk-Oliwa, ul. Czyżewskiego 31, tel. 56-79-15

inter ommerce medium

KOMPLEKSOWE WYPOSAŻENIE SKLEPÓW
KASY, WAGI, WAGO-KASY,
WIESZAKI, WÓZKI, MANEKINY,
WITRYNY, REGAŁY CHŁODNICZE,
LADY CHŁODNICZE, PAKOWACZKI, KRAJALNICE

• **zaprawiaj** • **wyposażaj** • **pomożesz uruchomić** •
Prrowadzimy sprzedaż ratulami

Gdynia ul. Portowa 4 tel./fax 20 30 24
Gdańsk-Wrzeszcz Al. Zwycięstwa 50/1 tel. 32 39 91

PODGRZEWACZE POWIETRZA
na olej napędowy - firmy Recent

PPW „ARAJ” 50-412 Wrocław ul. Mazowiecka 17/316
tel. 335-30 Wrocław

Materiały budowlane hurt-detel
Zarząd Spółdzielni
tel. 51-72-04

Glazura,
terakota, umywalki, baterie, rury pcv,
muszle wc itd...

Cement,
wapno, cegła, stolarka budowlana, rynn,
papa, zaprawy budowlane, pustaki, blacha
ocynkowana, wełna mineralna, styropian,
itd.

Gdańsk-Orunia, ul. Jedności Robotniczej 3/11, tel. 39-03-23 (hurt, detal)*
Gdańsk-Oliwa, ul. Słaska 7/15, tel. 52-03-56 w. 16 (hurt, detal)*
Gdynia-Grabówek, ul. Morska 46, tel. 20-56-21 (hurt, detal)*
Chwaszczyno, ul. B. Prusa 1, tel. 52-59-65 (hurt, detal)*

Tarcica,
łaty, krawędziaki, belki stropowe DZ-3
Chwaszczyno, ul. B. Prusa 1, tel. 52-59-65 (hurt, detal)
*Sklepy czynne w soboty

BARDZO NISKIE MARŻE
Glazura, terakota, styropian, tarcica, grzejniki
na cele inwestycyjno-remontowe
bez podatku obrotowego

„ORBIS” S.A.
Hotel „Grand” - Sopot
ul. Powstańców Warszawy 12/14

spzeda
sprawny kocioł parowy, niskociśnieniowy, typ RUMIA-530,
pow. ogrzew. 57 m², moc - 530 kW, rok produkcji 1986.

Kocioł posiada aktualny atest Dozoru Technicznego.
Cena wywoławcza 20 mln zł.

Wszystkie informacje można uzyskać pod nr. tel. 51-00-41 w. 281.
Termin składania ofert do 23.10. br.

Zakład Budowlano-Remontowy
Gdynia, ul. Halicka 8
w Likwidacji

oferuje do sprzedaży
następujące środki trwałe:

1. Samochód „Star 200”,
2. Wiata magazynowa - pow. użytkowa - 134 m²
3. Sprężarka 3JW60,
4. Spawarka ETD-250,
5. Obrabiarka kombinowana,
6. Obrabiarka DCXTK.

Ponadto posiadamy do sprzedaży
materiały hydrauliczne, elektryczne i inne.

Canon
KOPIARKI, TELEFAXY, DRUKARKI ATRAMENTOWE
MATERIAŁY EKSPLOATACYJNE I CZĘŚCI ZAMENNE
Autoryzowany dealer firmy Canon

SPRZEDAŻ I SERWIS
NEW - TECH - Sp. z o.o.
TEL: 41-60-34
GDAŃSK UL. LUDOWA 6

OPONY · DETKI · HANDEL · USŁUGI
LINEER
Gdańsk-Oliwa ul. Podhalańska 14 tel. 52-07-69
DUNLOP MICHELIN GOOD YEAR
PIRELLI

Przedsiębiorstwo Robót Wodociągowych i Kanalizacyjnych
„WPRWIK” SA w Gdańsku
ul. Narwicka 17

odnajmie na bardzo korzystnych warunkach
4 pokoje po 22 m² na działalność biurową.
Zainteresowanych prosimy o kontakt
pod w/w adresem
lub telefonicznie 43-10-95 lub 43-00-81 w. 35

Państwowe Gospodarstwo Rolne w Starym Polu

ogłasza przetarg
na sprzedaż sprzętu rolniczego m.in.:

- sieczkarnia Z-310 wraz z oprzyrządowaniem
- sortownik do ziemiaków M-612
- rozrywacz RCW-3
- rozrząszczacz obronika RT 44
- kosiarz rotacyjny IZ-070

oraz inny sprzęt rolniczy po cenach umownych.

Przetarg odbędzie się w siedzibie PGR w Starym Polu
w dniu 23 października br. o godz. 11.

Sprzedaż oferowany do przetargu można oglądać codziennie
w godz. 7⁰⁰ - 15⁰⁰.

Zastrzegamy sobie prawo przeniesienia lub unieważnienia
przetargu bez podania przyczyny.

PRACA

SZUKASZ pracy kraj,
zagranicą. Zgłoszenia:
Elektroimpex Gdynia-
Grabówek, Kalkszaj-
nów 11 A. 106223

PRZEDSIĘBIORSTWO
Usług Komunalnych
spółka z o.o. w Gdyni
zatrudni wiceprezesa.
Wymagane wykształce-
nie wyższe o specjal-
ności drogowej lub bu-
dowlanej, staż pracy
10 lat. Kontakt telefo-
niczny 23-63-96 lub 23-
68-21. 106501

ATS Stratus poszukuje
wykonawcy metalo-
wych urządzeń elektro-
nicznych, 41-71-85.
109350

STOLARZY i pomocników
zatrudnie, 41-74-43.
107740

ZATRUDNIMY murarzy, de-
karzy, cieśli. Kontakt oso-
bisty w siedzibie firmy, co-
dziennie 8.00-10.00 „All-
con” Gdynia, ul. Legionów
130, pok. 126. 106455

POSZUKUJEMY lokalnego
dealera przemysłowych
środków czystości firmy
Dreumex b.v. telefon
(0-22) 58-00-15, 58-60-74,
fax (0-22) 58-84-42 Soko
International, ul. Krosni-
skiego 10, 05-806 Komor-
ów. 106474

STOLARZY budowlanych i
meblowych w pełnym o-
raz niepełnym wymiarze
czasu pracy, zatrudnie 24-
13-76. 106480

AVON Cosmetics, najwięk-
szy światowy koncern kos-
metyczny w zakresie bez-
pośredniej sprzedaży obec-
ny już w Polsce - oferu-
je Paniom nieograniczone
możliwości zarobku przy
dowolnym zagospodarowa-
niu wolnego czasu. Prosi-
my o kontakt telefoniczny
25-52-06. 106461

STUDENCI V roku ekono-
mii podejmują marce-
ting, inne oferty, tel. 47-
97-68 g. 11-15. 118795

AKWIZYTORÓW zatrudnie
53-12-71 w. 21. 116272

KUCHMISTRZ poszukuje
pracy, 38-03-78, po 16.
114907

AGENCJA zatrudni opie-
kunki do dzieci oraz po-
mocy domowe, tel. 53-00-
54. 102792

PUH Gajmex Unimog za-
trudni w zawodach: bla-
charz samochodowy, bla-
charz dekarz, ślusarz ma-
szynowy (remont maszyn),
spawacz (CO₂), wykonaw-
ca izolacji zimochronnej,
stolarz szklarz, kierownik
warsztatu ślusarsko-me-
chanicznego, Rumia-Jano-
wa, Stocznia 2, tel. 71-
18-89, 710-878. 106526

PRZEDSIĘBIORSTWO in-
stalacyjne zatrudni hydro-
lików i spawaczy na bu-
dowach Trójmiasta, tel.
53-37-60. 106988

ODZIEŻ ROBOCZA
KOLOROWE KOMBINEZONY I UBRANIA ZE ZNAKIEM TWOJEJ FIRMY!!!

Cała gama odzieży roboczej w tym
ODZIEŻ OCIEPLANA
Duży wybór OBUWIA I RĘKAWIC
Środki czystości i ręczniki

HANDEL HURTOWY „WOJTKIEWICZ”
GDAŃSK-ORUNIA, UL. JEDNOŚCI ROB. 223/225
TEL. 39-02-26, 39-02-20 w. 210
w godz. 8.00-15.00

Panasonic
♦ TELEFONY
♦ TELEFAXY
♦ CENTRALE ABONENCKIE

LEASING **GDANSK UL. POLANKI 4**
TEL/FAX 52-32-41

Nadleśnictwo Strzebielino z siedzibą w Luzinie
OGŁASZA PRZETARG NIEOGRANICZONY
na sprzedaż

1. Samochód Trabant 601 — 1989 r. — 27 mln
2. Samochód UAZ-46913 — 1978 r. — 5 mln
3. Ciągłak Zrywkowy LKT-80 — 75 mln
4. Tarpan — 239 D — 1987 r. — 10 mln
5. Samochód Star W-28 — 1977 r. — 8 mln
6. Cysterna paliwowa PD-2.5 — 1984 r. — 12 mln

Przetarg odbędzie się dnia 3.11.92 r. o godz. 10 w siedzibie Nadleś-
nictwa w Luzinie, ul. Ofiar Stutthofu 43.
Pojazdy można oglądać pod w/w adresem.
Przystępujący do przetargu winni wpłacić wadium w wysokości 10
procent ceny w kasie nadleśnictwa najpóźniej w dniu przetargu do
godz. 9.
Zastrzegamy sobie prawo odstąpienia od przetargu bez podania przy-
czyny.

OBWIESZCZENIE
WÓJTA GMINY CHOJCZEWO
z dnia 20.10.1992 r.
o wyłożeniu

projektu miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania prze-
strzennego wsi Lubiatowo, Kopalino, Jackowo oraz zmian do planu
ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Choczewo
do publicznego wglądu

Zgodnie z wymogiem art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 12 lipca 1984 r. o
planowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 17 poz. 99 z dnia 30.03.1989 r.)
podaje się do publicznej wiadomości informację o wyłożeniu projektu
planów od dnia 20.10.1992 r. do dnia 20.11.1992 r. w Urzędzie Gminy w
Choczewie, pokój nr 12.

NIERUCHOMOŚCI

DOMY, działki, mieszka-
nia, kupuje, sprzedaje
kancelaria prawnicza J.
Abramowski, Gdynia, 10
Lutego 33, 20-34-71, 21-
89-63, 9.00-16.00. 108519

WŁADYSŁAWOWO — atrak-
cyjny pawilon gastronomicz-
no-handlowy sprzeda Mer-
pol 211-501. 110951

AGENCJA „Estate and Business” pośrednictwa
w obrocie nieruchomo-
ściami kupno, sprzedaż,
wynajem. Gdynia, 10
Lutego 39, 20-94-61. 106014

LEGE ARTIS s.c
Biurowe Prawne
ul. Granwaldzka 76/78
Gdańsk Wrzeszcz
(nad Modłą Polską)
☎ 41 12 31 wew. 22

OBROT
NIERUCHOMOŚCIAMI

AGENCJA NIERUCHOMOŚCI
LOKALE, DOMY, DZIAŁKI
KUPNO, SPRZEDAŻ
WYNAJEM
OŚWIATA PRAWNA
WYENY, GEOLOGIA
GEOLOGIA, PROJEKTOWANIE
WYKONAWSTWO
GDAŃSK-WRZESZCZ
ul. Granwaldzka 82
tel. 41-29-64

WŁADYSŁAWOWO — czynny lokal gastronomicz-
ny sprzeda „Merpol”, 211-
501. 119760

ORŁOWO górne, dom wol-
no stojący do remontu
sprzeda „Merpol”, 211-
501. 119759

SPRZEDAM działkę z zemi-
niem 18 ha, w woj. to-
r. 211-501. 119755

WŁADYSŁAWOWO — czynny lokal gastronomicz-
ny sprzeda „Merpol”, 211-
501. 119760

ORŁOWO górne, dom wol-
no stojący do remontu
sprzeda „Merpol”, 211-
501. 119759

SPRZEDAM działkę z zemi-
niem 18 ha, w woj. to-
r. 211-501. 119755

OBROT nieruchomości
„Hépol” Starogard,
289-21. 87441

OSIEDLE PARKLAND
AIC oferuje
w amerykańskiej
technologii:
• mieszkanie,
• garaż,
• dom
oraz pełną
infrastrukturę
w luksusowym
osiedlu
PARKLAND
Czekamy na Ciebie!
Dom Technika,
pok. 210
tel. 31-28-61
w. 28, 56

SPRZEDAM dom z ogro-
dem, Nad Jarem 31. 118763

DZIAŁKĘ 3000 m kw., na
każdą produkcję, przyce-
pę, tel. 24-47-03. 104879

DZIAŁKI budowlane, rze-
miśnicze w Gd.-Kokosz-
kach, sprzedaż, 32-05-73.
114983

SPRZEDAM ziemię 1,56 ha
pod budownictwo przemy-
słowe w Bysewie, tel. 48-
74-24. 119730

OSOWA segment ul. Sy-
riusza 49, sprzedaż. W roz-
liczeniu może być miesz-
kanie. 119709

HYUNDAI
Koniec ery składaków !!

komputery XT, AT, 486
386SX, 386
laptopy, notebooki
urządzenia peryferyjne
modemy

18 MIESIĘCY GWARANCJI

Vemco
81-374 GDYNIA, ul. SĘDZICKIEGO 13
tel. (058)20-92-65, 20-27-05, fax 20-75-50

SPÓŁDZIELNIA JEDNORODZINNA „DORTBUD”
Gdańsk, ul. Fiszer 2

przyjmuje na członków osoby
zdecydowane budować dom jednorodzinny - bliźniak
na osiedlu Gdańsk - Kokoszki.

Koszt działki budowlanej - 31,5 mln zł
(własność hipoteczna) - około 450 m².
Budowa domu
w systemie wyburzonym przez
zainteresowanego.

Własność działki od początku budowy,
co umożliwia decydowanie przez
członka
o kosztach i tempie budowy.

INFORMACJE TEL. 41-11-84

Gdańsk, ul. Dyrekcyjna 6
GEOPROJEKT
Telefony:
Dyrektor 31-39-63
Sekretariat 31-58-38 (fax)
31-05-33
512-170 (tłk)

poleca swoje usługi w zakresie:

I. GEODEZJI

- sporządzania map dla celów projektowych
- pomiarów realizacyjnych i powykonawczych budownictwa przemysłowego i mieszkaniowego
- geodezyjnej obsługi inwestycji
- wytyczeń i pomiarów powykonawczych sieci wod.-kan., gaz., co., energetycznych
- podziałów nieruchomości
- usług poligraficznych

II. GEOTECHNIKI I EKOLOGII

- dokumentacji z technicznych badań podłoża gruntowego
- obsługi geotechnicznej budów w zakresie robót ziemnych
- badania skażeń gruntów i wód gruntowych ropopochodnymi
- badań geologicznych i hydrogeologicznych dla lokalizacji wysypisk i wylewisk komunalnych i przemysłowych
- studium ochrony atmosfery oraz pomiarów i badań zanieczyszczenia środowiska.

Gwarantujemy wysoką jakość, krótkie terminy realizacji oraz konkurencyjne ceny.

Bovin Gdynia ul. Wolności 18 tel. 219964 219964

SZWEDZKIE PILARKI SPALINOWE I ELEKTRYCZNE
Jonsered
CZĘŚCI ZAMienne
AKCESORIA
SERWIS

Przedsiębiorstwo Robót Sanitarno-Porządkowych „SANIPOR”
Spółka z o.o. w Gdyni, ul. Sportowa 8, tel. 222-111 i 220-061

OGŁASZA

że przyjmuje pisemne zgłoszenia od posiadaczy taboru i sprzętu
do zimowego oczyszczania ulic i placów:

- samochody wywrotki do 8 ton
- koparki-spycharki kołowe
- ładowarki kołowe
- spycharki gąsienicowe
- samochód skrzyniowy z dwoma robotnikami
- samochód osobowo-terenowy m.in. typu ARO
- samochód z pługiem odśnieżnym lemieszowym lub klinowym do doraźnego świadczenia usług transportowo-sprzętowych.

Zastrzega się wykonawców tylko z miasta Gdyni.
Zgłoszenie z podaniem numeru telefonu, stawek godzinowych:
- za pracę
- za gotowość techniczną
prosimy nadsyłać do tut. przedsiębiorstwa do 30.10.1992 r.

SPÓŁDZIELCZE PRZEDSIĘBIORSTWO „STROP”
wydzierżawi w zakładzie mieszkającym się
w Gdańsku Piecki-Migowo przy ul. Piekarniczej 7

a/ pomieszczenie magazynowe ogrzewane o pow. od 20 m² - 200 m²
b/ wiata magazynowa osiatkowana 2 x 250 m²
c/ 10 pomieszczeń biurowych o powierzchni 15 m²

Zakład ogrzewany jest centralnie, ogrodzony, oświetlony,
drogi i place składowe, strzeżony przez specjalistyczny dozór,
posiada łączność telefoniczną.

Ceny za dzierżawę do uzgodnienia, informacji udziela się
pod nr. telefonu 32-62-58 i 32-62-59 względnie w zakładzie
w godz. od 8.00 do 15.00.

MOTORYZACYJNE

TOYOTE lub Nissanu dla kupie: Grudziądz tel. 275-64. 98195

AUTOPOSREDNICTWO, 52-35-19. 110431

URUCHOMIENIA, gaźniki 57-87-47. 102736

WYPOZYCZALNIA samochodów osobowych po 15 38-75-41. 111311

TOYOTE, Nissan, BMW, Audi 80, Mercedesa, diesel kupie, Grudziądz, tel. 391-30. 107682

WYPOZYCZALNIA samochodów osobowych -15-13. 104629

PANEWKI
Rok założenia 1994
ul. Wielkopolska 242
tel. 22-49-75 fax 22-65-57

Do aut JAPONSKICH i zachodnich sprzedawca części
apeks
Sopot
ul. Błędny pod Płocinami 63/65
tel. 51-47-41 w.5
83-000 PRUSZCZ GDAŃSKI
ul. Kochanowskiego 22
fax/tel. 82-35-55

AUTO SZYBY
SPRZEDAŻ - MONTAŻ
GDAŃSK, tel. 39-02-20 do 28 JEDN. Robotniczej 223 (ELTOR)
GDYNIA, tel. 21-96-52
Kapitańska 5A
* nowe niższe ceny
* rabaty dla stałych odbiorców

FORD
części warsztat
Gdańsk, ul. Grunwaldzka 303
Tel. 52 00 11 w.77

KUPUJEMY - sprzedajemy używane samochody 39-07-36, 10-00-17-00. 109221

WYPOZYCZALNIA Zuki 57-61-94. 113568

REMONTY silników krajowych, płotne ratalnie. 51-26-59. 112616

AUTO-Komis, Gdynia, Karłuska 1, zaprosza P.T. Klientów, 22-18-87. 106039

KUPIĘ, wezmę w komis, sprzedam samochody 23-52-18. 106172

WYPOZYCZALNIA samochodów osobowych 72-53-48, 23-68-08. 114190

SPRZEDAM Passato 1984, 52-06-45. 114962

POSZUKUJĘ garażu na Włocławie 24-04-44. 106502

FIAT 125 rok prod. 1985, po remoncie kapitalnym. Wiadomość: 71-20-01, 23-71-64. 106499

PRZYMUJEMY do sprzedaży samochody nowe i używane, tel. 31-08-41, 82-37-09. 119533

SIERE - 23 D/83, combi, sztyberdach, hak - tania, 32-87-51 wieczorem. 114999

HYUNDAI Pony 1.3 75 Wieckowskiego 7/5 Gdańsk-Chelm po 16.00. 114998

WYPOZYCZALNIA Tarpaków, 48-77-25. 113369

BMW 316 79 r., sprzedam, możliwość sprzedaży na raty, tel. 22-21-93 od 8 do 14. 106528

KUPIĘ do remontu: Fiat 126, Poloneza, Mercedesa. 32-99-66. 114998

WYPOZYCZALNIA samochodów dostawczych Ford Transi, 52-49-12, 53-12-76. 111995

POLONEZ 90-91 kupie, 23-44-19. 106390

DIESEL Service - mgr inż. J. Pilecki, Gd. Osowa, ul. N. Świat - róg ul. Bornewickiej, tel. 52-75-14. 112719

SHODA FAVORIT
wszystkie typy
♦ SPRZEDAŻ GOTÓWKOWA
♦ RYTY
♦ LEASING
♦ ULGI CELNE

CZĘŚCI ZAMIENNE
hurt, detal
AUTORYZOWANY DEALER
P.W. "GLOBE" sp. z o.o.
Gdańsk - Przymorze
ul. Arkońska 2
(doposaż ul. Słupską do Leśniczki)
tel. 52-12-58 w. 45

P.P.H. Mevis Autohandel
Komis
Sprzedaż Skup
Sprzedaż opoz. starych
Gdańsk ul. Międzyzdroj 4/8 obok Polmoszuty
Tel. 31-02-17

OPEL
ORYGINALNE CZĘŚCI
AKCESORIA
SERVICE-HALLER
DEALER OPEL
Gdynia
ul. Narutowicza 3
tel. 22-41-14 R-1601

NACZEPĘ kontenerową sprzedam lub wynajmę, tel. 22-21-05. 118752

SPRZEDAM nowy garaż 3x5 m składany, samochód W-wa combi, stary dobry + części, spawarka wirova 300 A, Gdańsk, ul. Grodzka 16, tel. 31-92-82. 118766

SAM. spec. do sprzedaży piecyzwa VW 85 r., diesel, przyczepa duża do handlu i gastronomii 41-82-11. 119723

KUPIĘ felgi Wagi, 22-32-96. 106600

NOWO OTWARTY Komis Samochodowy „Land-Car” w Gdyni, Dworcowa 9, posiada w sprzedaży samochody zachodnie. Przyjmujemy do sprzedaży komisy. Zapraszam codziennie 10.00-18.00. 106578

KUPIĘ VW Bus Transporter po wypadku lub na części. Tel. 71-12-84. 106592

SPRZEDAM Mercedesa 209 - 3000 cm sześci, 1988-1990, 22-32-96. 106603

UNO 60 S - 1991 r. sprzedam, 20-60-89. 106587

SPRZEDAM Wolę M-21, Skoda 105 S, 81-37-87. 120299

WYNAJME garaż, 41-74-96 po 17.00. 120278

AUTO GLAS
ODANŚK

SZYBY SAMOCHODOWE
dachy uchylnie
sprzedaż montaż

Gdańsk-Oliwa
ul. Grunwaldzka 487
Tel. 52-12-65
Fax 52-12-62

AUTO GLAS
ODANŚK

SPRZEDAM
blaszane
32-56-67. 101153

WYTWÓRNIA Kielno-Debowo - sprzedaje płyt dekoracyjnych, tel. 72-84-17, 51-98-99. 107792

AMERYKANSKA dochów ka bitumiczna. 20 lat gwarancji producenta. Cena korzystna 23-14-50. 104448

SPAWARKI transformatorowe 225 A, wirova, 250 A, 32-45-57. 111196

MOZAIKA, boazeria, parkiety 57-53-59. 110766

ZWIR, piasek przywiezie, wywóz gruzu 24-37-60. 104870

OKNA, drzwi, mozaika po dlogowa, deski, parkiet, boazeria, l.s.wy wykończeniowe, kotły c.o. Tomet, Pruszez Gdański, ul. Batoniów Chłopskich, tel. 82-30-75. 112030

CEMENT, wapno, żwir, pa pa, lepi, deski, stempie, styropian, pustaki, trytylka, itp. transport tania 24-37-60. 104869

SONY - Pioneer - Philips. Duży wybór, korzystne raty sklep „Teleradio” Zasp. Pilotów 3. 113142

HURTOWNIA - HN - Pruszez Gdański, Grunwaldzka 62, tel. 82-35-52 sprzedam tania: kurki, zimowe, dresy, wykładziny, wanny łazienkowe. 104962

WYPOSAŻENIE baru - stoły, krzesła, żyrodole tania sprzedam Gdańsk 31-61-63. 109277

WTRYSKARKE 41-56-59. 107742

PAWILON - Zasp. sprzedam 41-22-85, 10.00-18.00. 112762

OWERLOCK 52-39-08 po 20.00. 106508

CIAGNIK ogrodniczy tel. 24-16-25. 106513

ZESTAWY luster sprzedam, tel. 22-34-43. 106516

SPRZEDAM maszynę do pop-cornu - tania - 8 000 000 tel. 23-87-96. 106488

PIŁĘ tarczową 7,5 kW, tel. 52-46-79. 114929

SPRZEDAM nr telefonu 31, wiadomość 31-03-81. 114951

KRZEWY I DRZEWKA
z najlepszymi polskimi szkółkami

CEBULE KWIATOWE
znanych producentów holenderskich i krajowych

KOSIARKI DO TRAWY
estetyczne, niezawodne po bazkonkuracyjnych cenach

STIHL
PIŁY ŁAŃCUCHOWE
najwyższej światowej jakości

oraz wszystko do
TWOJEGO OGRODU
poleca firma
DOM I OGROD
Sklepy firmowe

WEJHEROWO-04 (kapina)
ZUKOWO, ul. Gdyska 42
Sopot, ul. Kopernika 5
HURT tel. 51-86-19

TECHNOLOGIA JUTRA
TOSHIBA
TELEFAXY
Z AUTOMATYCZNA SEKRETARKĄ
KSIEROKOPARKI

SAMSUNG
CENTRALE TELEFONICZNE
DO TWOJEGO BIURA

POSTAWIŁYSMY NA JAKOŚĆ
NEO-TECH
tel. 20-55-59
tel. 20-17-61 w. 148, 149
Gdynia, I Armii WP, 13. pok. 223

ZNICZE
już od 1900,- zł
Oliwa tel. 52 40 29
ul. S. Żeromskiego 1-2

ŻALUZJE
Produkcja ARHAN
90 tys./m²
Gdynia
ul. Wielkopolska 48
tel. 22-48-97

AGENCJA poszukuje chętnych do spółkowej gry systemowej Lotto 52-77-41. 114948

KOMORE chłodniczą 7 m sześci, sprzedam, tel. 52-09-55. 115005

MONITOR Herkules karta filtr tania 51-55-63. 115019

SPRZEDAM gry TV i bilard elektroniczne do salonów gier (inne propozycje) Słupsk; 439-397. R-1844

SPRZEDAM telewizor Sony 14 cali na gwarancji, tel. 52-39-99 w godz. 8 do 16. 102796

SPRZEDAM komputer IBM AT poj. dysku 40, drukarki Epson LX-400, wtyrny chłodniczą WCH-04, hak ścienny do mięsa oraz wagę dziesiętną, tel. 52-39-99 w godz. 8 do 16. 102795

KOMPLET rudych lisów na futro, tel. 22-33-65. 106538

PIANINO Brekischner Leipzig, tel. 20-67-28. 106522

FIRMA Jabłońska & Grot oferuje duży asortyment świeżych, zniczy, parafin. Atrakcyjne ceny. Gdańsk, Łokowa 35/38, tel. 31-27-58. 112221

CEMENT, wapno, szkło okienne, ornamentowe, zbrojone - na wymiar, siatka ogrodzeniowa, transport „Dromex” Gdańsk, ul. Wielopole 7 B, tel. 43-00-58, 43-10-76. 113585

Panasonic
telefony
centrale
rejestratory
rozmów...
HOMOLOGOWANE
SPRZEDAŻ SERWIS
REJESTRACJA GWARANCJA
MONITORING
KHOLOWIE JADWIGI W. 115
GDANŚK
OBMET
39 96 11 32 93 77

DOGI - owczarki obronne, Gdańsk, Refektaria 1/1. 113476

PUDEŁKI - ratelki, miniaturki, Gdańsk, Refektaria 1/1. 113477

PUSTAKI, bloczki, 43-48-81. 107709

TANIE meble na raty. Sklep „Slogi”, Hoza 14, 37-37-10. 112647

ZWIROWNIA Biełkowskiego sprzedaje piasek na okucie „Zima”. 109265

SUPEROKAZJA - Hurtowa wyprzedaż rajstop angielskich, 21-86-03, 51-37-94. 112966

CHRYZANTEMY - domowe, tania, Rumia, ul. Grunwaldzka 148 a. 106427

ZNICZE nagrobkowe oferuje producent w cenie od 1700 zł, Rebozowo k. Kartuz, tel. 81-10-23. 107892

RYNNY, rury spustowe, uchwyty, tel. 52-70-97. 113836

LOMBARD - okazyna sprzedaż sprzętu elektronicznego - komputery, wi deo, kamery, telewizory, odzwierciedla, aparaty fotograficzne, „Wibatur” - Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Miśkiewskiego 12/13 (skrzydło A), 41-00-76 w. 55. 23730

BOAZERIE, najwyższa jakość, szeroki asortyment, zapewniamy transport, Dzierżęno, 81-35-60. 112879

PIANINO, 51-39-88. 114603

CEGIELNIA Nowy Sław oferuje cegły pełną kl. 150, 100, kratówkę, dziurawkę, słownice transportu, tel. (055) 15-199 lub 20-14-27. 112521

OPONY używane 100 000, 32-50-91. 114379

ODTWARZACZ Hitachi z możliwością nagrywania, tel. 56-21-53. 112916

TANIO cegły rozbiórkowe, tel. 56-14-76, 32-74-32. 118754

TELEWIZORY kolorowe zachodnie używane, gwarancja 20, 22, 26-cale-tem oraz nowe 14", 20-cale-tem od 3.9 mln. Firma „Toboss” Oliwa, Piastowska 31, 52-32-61. Możliwość skupienia w rozliczeniu starego telewizora zachodniego. 107889

SPRZEDAM mieszkanie do ciasta 15 m² dwie działy, tel. 31-56-73. 118767

ROGALIKARKA, automat do rogalików franc. „Cruso”, dzielnica zakręta glazur-walkowa „Sever Rondo”, urz. prod. RFN, 41-82-11. 119722

FOTEL stomatologiczny, 73-26-71. 112946

DACHÓWKI bitumiczne, kanadyjskie, rynn, blachy, rury spustowe aluminiowe powlekane. Tel. 24-09-54 po 16.00. 106610

PIANINO Wolkenhauer, bardzo tania, 51-27-75. 109379

RYNNY itd
oferuje producent
32-56-67

KOSZULE flanelowe - producent - Łódź 57-30-42. R-1888

KUPNO
SKUP antyków - szkło, porcelana, meble, ubiory i inne, tel. 25-11-88, 8.00-12.00. 113807

KUPIĘ numer centrali 22-22-04-89. 106487

ZŁOM metali kolorowych, odbiór własny, 51-02-48. 108191

KUPIĘ numer telefonu na Cblu 25. Oferty z ceną tel. 26-53-72. 106460

KUPIĘ telefon 82 - Pruszez wiadomość 31-03-81. 114952

MALARSTWO polskie - zachodnie starocie - 20-56-10 po 14.00. 106044

SKLEP prowadzi skup - sprzedaje - komis mebli używanych oraz antycznych, Gdańsk, ul. Kartuska 135 A, 32-50-11. 109250

LOKALE
CHATA
WYNAJEM MIESZKAN
39-12-76
107194

LOKUM
WYNAJEM - najtaniej, 52-57-05. 108914

POSZUKUJĘ mieszkania, 48-26-57. 108915

KAWALERKI poszukuje, 24-37-30. 104424

POSZUKUJĘ mieszkania, 56-33-18. 104421

POSZUKUJĘ mieszkania, 24-37-30. 104420

POSZUKUJĘ mieszkania, 57-48-77. 107196

POSZUKUJĘ mieszkania, 48-32-71. 107197

AGENCJA CEF - pośrednictwo w kupnie, sprzedaży, wynajmie nieruchomości mieszkań i lokali użytkowych. Oliwa, Czyszewskiego 38, tel. 52-50-41 wewn. 291. 105445

SPRZEDAM M-3, kupię M-4 telefon 47-94-57. 114607

OLSZTYN M-5 zamienię na Trójmiasto lub sprzedam, 57-23-23. 111269

CHYLONIA 3-pokojowe, 2-pokojowe, „Into” 20-98-93. 112573

SPÓŁDZIELNIA odnajmie pomieszczenie biurowe, składowe, plac tania, tel. 43-09-10. 115230

M-4 Rumia-Janowo sprzedam, 24-42-19. 114234

MIESZKANIA domy, działki kupię, sprzedam kancelaria prawnicza J. Abramowski, Gdynia 10 Lutego 33, 20-34-71, 21-89-63, 9-16. 108520

WYNAJEM - Imex 21-96-12. 104705

ODNAJME mieszkanie, tel. 23-85-47. 104543

POSZUKUJĘ mieszkania, 21-96-12. 104704

KUPNO - sprzedaj. Agencja Nieruchomości „Szmidt” 20-14-03. 108870

KUPIĘ, wynajmę mieszkanie, 52-50-41 wewn. 291. 105444

WYNAJEM - „Astra” - najtańsze pośrednictwo, 24-83-83 (11-18). 104422

KUPIĘ: male mieszkanie, dom, 41-26-58. 111507

M-2 Przymorze sprzedam, M-3 kupię, zamienię, 43-56-38. 113461

KUPNO SPRZEDAŻ ZAMIANA
mieszkań, domów, działek
GDYNIA
ul. Świątkowa 35/37
tel. 211-501

POSZUKUJĘ sklepu w centrum Gdyni, tel. 23-35-33. 114225

ZAMIENIĘ 3-pokojowe na dwa samodzielne mieszkania, 23-47-84. 114228

DUŻE mieszkanie Starówka kupię, 32-44-47 114931

JEDNOKOJOWE Włocławie kupię, tel. 24-09-53 114250

ELBLĄG M-3 zamienię na Trójmiasto, tel. 57-11-72. 109358

ELBLĄG - centrum, lokal 60 m kw. wynajmę, tel. 57-11-72. 109359

SOPOT, odnajmę pokój, 51-63-91. 112943

SPRZEDAM piwnie mieszkanie - 53,3 m kw. telefon, Cisowa - 22-35-99. 106557

DO wynajęcia lokal w pow. 55 m z przynależnością na hurtownię lub in ne z telefonem Chwaszczyno tel. 52-59-48. 106491

POSREDNICTWO sprzedaż M-4 centrum Gdyni, garaż, telefon 20-36-22 (10-18). 106495

POSZUKUJĘ magazynu 200 m kw. z telefonem Gdynia, tel. 27-01-82 od 8-16. 106497

SPRZEDAM lub wydzierżawię dom Rumia, ul. Czerw. Kosynierów 53. 106484

3-POKOJOWE w Cedrach Wik. k. Gdańska na podobne lub mniejsze 41-77-16. 119434

MALZENSTWO poszukuje mieszkania dwupokojowego z telefonem do wynajęcia 57-20-77 po 15.00. 114947

„POKO

NAUKA

Organizuje kursy: - Jak zarządzać przedsięwzięciem w gospodarce rynkowej, - Komputery, - Sekcja nowo utworzonej sekretarki, - Zarządzanie finansami w firmie, - Ubezpieczenia społeczne, - Prawo pracy, - Księgowość w spółkach, - BHP, - Język angielski, język niemiecki, informacje: 31-54-61, 31-99-71. 100237

POL-ANGLO

NAUKA języków obcych o różnym stopniu zaawansowania dla dorosłych i dzieci. Zajęcia prowadzą wykwalifikowani lektorzy w Gdyni, Sopocie, Rumie, Wągrowie. Zapewniamy p-mo dydaktyczne. Zapisy codziennie godz. 14.00-19.00, tel. 20-85-03 Gdynia, ul. Władysława IV/52, 104055

• księgowych
• obsługi komputerów
• sekretarek
• maszynopisania
• kasjerów walutowych

Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Kadr
Gdańsk - Włocławek
Gdańsk 76/78
41-12-36
41-12-31 w. 68

ANGIELSKI 23-72-75, 98856

MATEMATYKA 57-41-46, 111690

Vista Sp. z o.o.

(r. zol. 1989) zaprasza na kursy: 1. Prowadzenia po-datkowej księgi przycho-dów i rozchodów, 2. Kur-sy księgowości (nauka za-wodu i specjalistyczne), seminarium: 1. Podatek do-chodowy od osób fizycz-nych, 2. Podatek dochodowy od osób prawnych, 3. Podatek obrotowy, tel. 41-69-04, 41-20-31 w. 203. Gdańsk-Włocławek, ul. Pa-rtyzantów 70 (róg Obwo-żelskiej). 107278

JOLKA kursy k. B. 41-96-20, 31-34-96, 39-40-17, 107778

MORENA - prawo jaz-dy A, B - 48-76-01, 105846

INTERCOM kursy kom-piuterowe dwujęzyczne 31-47-31, 114331

MATEMATYKA 23-86-08, 106161

MATEMATYKA tel. 21-05-82, 106235

ASTAR KURSY

ANGIELSKIEGO, NIEMIECKIEGO, HISPANSKIEGO

✓ POZIOME POZIOMY
✓ KURS AMERICAN ENGLISH
✓ PROWADZONE PRZEZ
LEKTORÓW Z AMERYKI

ZAPISY: Gdynia Władysława IV 20-50-63, 41-47-13, 114228/80

„DUET” kursy k. B. tel. 31-34-96, 41-96-20, 114968

ANGIELSKI. Kanadyjczy dla początkujących, za-awansowany 21-00-27, 106457

ZAKŁAD Doskonalenia Za-wodowego organizuje kur-sy w z-w-dach: barman-miksers, kucharz, kelner, stolarz, cieśla, tapicer, palacz kotłowy, kierowa-ształperek, zasady racjo-nalnego żywienia, kosme-tologia, operator żurawia budowlanych, swnia, bhp, ppz, oraz wszystkie inne zlecenie przez zakłady pra-cy. Zgłoszenia: Włocławek, Mistrzowska 12, tel. 41-03-62 lub 41-00-76 w. 30, 112731

FRANCUSKI. Kanadyjczy dla początkujących, za-awansowany 21-00-27, 106458

MATEMATYKA dla studen-tów 41-79-66, 112745

FIZYKA, 57-83-66, 122790

J. POLSKI, 23-24-02, 106530

BCI - 21-71-10 - Szko-ła: sekretarek, kompu-terowe - 1 osoba przy komputerze, 110960

ANGIELSKI, Pizym rze, Chłopska 14 E/9, 119734

KURSY komputerowe wie-lotematyczne, 26-33-30, 111586

MATEMATYKA, 31-21-74, 109260

„OSWIATA” - kursy an-gielskiego, niemieckiego, szwedzkiego, w. 11586

Informacje: Gdynia, Ma-rczewskiego 51, 32-98-88, 32-49-71, Włocławek, Wa-ryńskiego 4, 41-21-82, 115216

POLSKI - 24-06-88, 115216

MATEMATYKA, asystent, 41-09-36, 112728

ANGIELSKI, 41-55-30, 12726

GEOGRAFIA, 57-61-28, 114650

NIEMIECKI - 57-04-32, 114635

MATEMATYKA, Trójmie-sko - dojeżdżam, 32-50-68, 114960

SOBOTNIA Szkoła Angiel-skiego - 2 500 000 rocz-nie, 20-969, 114244

ANGIELSKI dzieci, mate-matyka u ucznia, 24-03-37, 114258

J. POLSKI, angielski, tań-ko, 20-69-64, 111042

NIEMIECKI, 52-48-70 wie-czorem, 111042

POLSKI, 52-48-70 wiecz-o-rem, 111041

RES LANG

KURSY angielskiego, (rów-nież FC), niemieckiego, włoskiego, szwedzkiego, francuskiego, 111041

KURSY komputerowe, 111041

KURSY sekretarek, 111041

Tel. 31-30-06, 24-12-92, g. 10-17, 109365

USLUGI

HYDRAULICZNE, 43-17-10, 105831

WIDEOFILMOWANIE 41-60-09, 100051

TELEWIZYJNE - Neptun, Jowisz, Helios 41-69-66, 41-71-01 56-57-87 108667

CYKLINOWANIE, układa-nie, 31-89-52, 36972

TRANSPORT 2 t, wynaj-miem mikrobusa, 21-17-42, 96056

DOMOFONY, 57-42-38, 101000

WIDEOFILMOWANIE 56-83-95, 104165

SITODRUK 56-69-54, 110019

UKŁADANIE, cyklino-wanie parkitu, mozaiki, tel. 25-47-65, 104218

DOMOFONY - alarmy, 107698

DOMOFONY 31-93-78, 107691

PRAKTI 41-17-95, 111813

PRAKTI 41-76-71, 111814

PRAKTI 32-33-85, 111815

ZALUZE, drzwi harmo-nijowe, 23-57-86, 110805

ANTENY 32-91-31, 111712

KAFELKOWANIE, hydrau-liczne, elektryczne, ogólnobudowlane, 32-52-74, 110684

ANTENY indywidualne, zbiorcze, satelitarne 39-46-55, 110379

CZYSZCZENIE dywanów, tapicerki 53-22-93, 105842

WIDEOFILMOWANIE 53-22-93, 107214

WIDEOFILMOWANIE „VI-SION”, 31-83-61, 107666

LODÓWKI naprawa, 32-51-19, 111838

SERVIS systemów a-larmowych 53-29-77, 109220

MASZ problem elektro-niczny, elektryczny, za-dzwoni 57-30-41, 111779

LOMBARD - pożyczki pod zastaw. Skup złota Pizymorze, ul. Kołobrzeska 39 F, tel. 53-04-68, 104785

FACHOWE prowadzenie ksiąg przychodów i roz-chodów. Poradnictwo po-kołkowe. Przyimorze, ul. Kołobrzeska 39 F, tel. 53-04-68, 104786

ANTENY 41-89-97, 109205

ANTENY 24-84-34, 114231

PRAKTI automatyczne, naprawa 32-55-21, 104233

CYKLINOWANIE 31-65-75, 114963

GAZOWNICZE: naprawa, konserwacja urządzeń ga-zowniczych, kuchenek, pieców kapielowych, wy-konuje mistrz gazownic-twa, 24-17-94, 104020

CYKLINOWANIE, 53-63-85, 110061

TANI transport, 52-17-31, grzeźnościowy, 110076

WIDEOFILMOWANIE, 52-35-19, 110430

CZYSZCZENIE dywanów, tapicerki, 52-35-19, 110429

KANCELARIA Prawni-cza „Celsus” - po-moc i obsługa prawną podmiotów gospo-darskich, zakładanie spół-tek, negocjowanie i sporządzanie umów, w tym umów najmu i dzierżawy. Oliwa, ul. Polanki 27, tel. 52-10-67, 52-62-33, godz. 12-17, 104229

DEZYNEKSCJA, dera-tyzacja, 51-87-59, 108101

GAZOWNICZE, 32-28-30, 108768

ANTENY indywidualne, zbiorcze, 52-30-30, 109009

CZYSZCZENIE dywanów, tapicerki, 32-14-29, 105588

NAPRAWA proiek, 56-22-47, 100898

PRZYWIOZĘ piasek, żwir, 56-63-12, 105835

PRZESTRAJANIE, napra-wa RTV zachodniego, 56-38-74, 53-12-71 w. 46, 111354

SYSTEMY alarmowe - dwuletnia gwarancja. Sa-telita, 56-33-74, 53-12-71 w. 46, 111353

WIDEOFILMOWANIE 41-07-91, 106922

HYDRAULICZNO - gazo-we 32-98-56, 111398

TRANSPORT 2 tony, 57-90-33, 102762

HYDRAULICZNE - tania, tel. 248-439, 104617

CZYSZCZENIE dywanów, tapicerki, 20-42-88, 104660

CYKLINOWANIE 52-95-95, 110745

TELEWIZYJNE, radzieckie, krajowe, niedpłatny do-jazd, 51-01-35, 111678

DEZYNEKSCJA 24-81-90, 53-03-25, 106454

ALARMY - Polkabel, 31-97-32, 113489

NOWOSĆ - Auto - Alarm, Gdynia-Centru-m, Stacja CPN, 20-17-68, 25-30-40, 108578

KAŻDĄ usługę tania, solidnie wykonuję fachowcy Elektroimpexu 27-01-39, 106224

NAPRAWA lodówek, zamrażarek, 51-44-68, 31-74-97, 20-01-68, Naj-taniej! 111425

NAPRAWA pralek auto-mat., lodówek, zo-mrażarek, 22-05-06, 21-96-86, 51-44-68 Naj-taniej! 111424

SCHODY drewniane do każdego domu wg indy-widualnych wzorów i wy-miarów wraz z montażem wykonuję 24-13-76, 106484

ANTYWLAMANIOWA fo-lia okienna 56-31-44, 107868

WYPOŻYCZALNIA samo-chodów osobowych tel. 41-89-43, 107334

UKŁADANIE, cyklino-wanie, lakierowanie 24-46, 110829

ZALUZE tania - 23-34-74, 111493

CZYSZCZENIE dywanów, tapicerki (samochodowej) 21-07-33, 106061

ANTENY 31-36-64, 112197

HYDRAULICZNO - gazo-we 57-13-75, 112194

ANTENY, 51-40-47, 112186

OSAKRYL, 20-28-22, 106121

BEZKURZOWE cyklino-wanie lakierowanie, 47-60-37, 112328

ELEKTRYCZNE, 51-69-05, 107095

TRANSPORT - przepr-o-wadki, 32-51-31, 109240

MALOWANIE, tapetowa-nie, 72-39-10, 111457

HYDRAULICZNO - gazo-we, 32-47-42, 113407

TRANSPORT - Mercedes 813 Terma, 48-51-83, 107850

MYCIE okien, 32-50-97, 108827

WIZYTÓWKI, zaproszenia Wrzeszcz, Kłonica 1, 41-33-73, 112709

AUTO-ALARM

Coala

* montaż autoalarmów

* radiodiodników

* centralnych zamków

al Niepodległości 723

SOPOT tel. 51-51-83 (8.00-17.00) 102170

USZCZELNIANIE okien i drzwi 56-32-08, 105725

MALOWANIE 32-86-06, 114584

NAPRAWA pralek automa-tycznych, 21-14-43, 104596

TRANSPORT spedycja 21-37-92, 106337

KRATY, konstrukcje, ogro-dzenia, tania, 41-86-43, 32-45-57, 111195

TRANSPORT, 51-42-06, 112942

DACHY - remonty - 20-98-23, 106572

PRZYŁĄCZA kanaliz., wa-dy, gazu itp. i wykoncza-nie - tania - Gdynia, Spokojna 32, 106577

ANTENY gwarancja 23-12-30, 104750

NEPTUN, colormat, 32-37-30, 23-51-04, 112016

PROWADZENIE ksiąg przychodów i rozchodów. Deklaracje podatkowe - 200 do 8.00 i po 17.00, 94381

BIURO Rachunkowe - księgi przychodów i rozcho-dów, 24-07-19, 106498

MALOWANIE 32-06-43, 114936

TELEWIZYJNE. Zachodnie, 47-23-95, 114917

TELEWIZYJNE 31-85-23, 109133

KSIEGI przychodów i roz-chodów. Deklaracje podat-kowe 48-50-11, 9.00-12.00, 107867

UKŁADANIE, cyklino-wanie, 31-51-27, 110391

JOWISZ - 24-24-30, 104883

ZAMIAST szukać za-dzwonić 20-63-39, wszel-kie usługi, Agencja „Green”, Gdynia, Kra-sickiego 6, 103342

ZALUZE pionowe, mar-kiety, rolety, reklamy, drzwi harmonijkowe. Produkcja - montaż. Gdańsk, Rajską 1, 31-31-23, 108686

DEZYNEKSCJA - Gwa-rancja, 57-86-02, 57-54-79, 109149

ZALUZE 32-38-96, 112225

BIURO Tłumaczeń „Ba-bel”, Sopot, Ks. Pomor-skich 9, 10.00-16.00, 51-43-72, 107080

PRAKTI 41-67-94, 109212

PRAKTI 32-28-48, 109213

SOLIDNIE, anteny, bramo-fony - 39-04-05, 113597

Common

INSTALACJE antenowe RTV, TV SAT, indywidu-alne i zbiorowe (ante-na na III program). In-stalacje alarmowe rów-nież bezprzewodowe dla firm i osób pry-watnych. Wykonujemy remonty, konserwacje istniejących instalacji. Możliwość zakupu sprze-tu. 52-70-14, 113217

ALARMY - 53-93-07, 112724

MALOWANIE, mieszkań 48-79-71, 113216

UKŁADANIE, cyklino-wanie parkietów, 48-79-71, 113215

ZALUZE, tania - 23-21-33, 104960

MALOWANIE mebli, 51-77-36, 107084

HYDRAULICZNE 22-33-39, 107402

REKLAMA 32-14-51, 77929

ZALUZE, drzwi harmo-nijowe, 51-97-73, 113423

ZALUZE 52-41-06, 113423

HYDRAULICZNO-gazo-we, 20-79-59, 111539

LODÓWKI - 24-88-70 - usługi domowe, 111599

ELEKTRYCZNE 37-02-87, 111264

ZALUZE 31-66-66, 114509

ZALUZE ARSA - 47-93-58, 25-33-14, 114506

WIDEONAPRAWA, 53-10-05, rok gwarancji, 113390

Biuro Tłumaczeń

„ALPHA”

Kompleksowa obsługa językowa!

Amerikanin koryguje angielskie teksty

Tel: 25-48-10

AL Niepodległości 849 tel. 51 23 48

ALARMY

• instalacje

DOM OSIEDLE MIESZKANIE

Nr 42

Gdańsk, 20 października 1992 r.

Zreformować dach nad głową

KREDYT KONTRAKTOWY - PANACEUM NA BEZDOMNOŚĆ?

Minister budownictwa i gospodarki mieszkaniowej, **Andrzej Bratkowski**, jest wielkim zwolennikiem działalności nonprofit. Stwierdził ostatnio, że w naszym kraju, gdzie „naukowy socjalizm” zostaje zastępowany równie „naukowym kapitalizmem” gros decydentów i liderów partyjnych uważa, że każda działalność gospodarcza winna być dochodowa. Tymczasem w wielu państwach zachodnich, np. w Niemczech, połowę środków finansowych gromadzą właśnie instytucje niedochodowe, kasy ubezpieczeń wzajemnych. Istniały one również w Polsce w okresie międzywojennym. Obecnie, jak twierdzi minister, tylko nuworyszostwo kapitalistyczne odwróciło nas od wszelkich form pomocy społecznej.

Andrzej Bratkowski uważa, że możliwe jest zorganizowanie, wzorem innych krajów, kas oszczędnościowo-kredytowych, działających podobnie jak np. Sparbaukasten w Niemczech.

„Nowy ład mieszkaniowy” - dokument dotyczący polityki mieszkaniowej państwa, opracowany przez Instytut Gospodarki Mieszkaniowej na zlecenie resortu budownictwa i gospodarki mieszkaniowej określa m.in. nowe zasady kredytowania mieszkaniowego pod zastaw hipoteczny w systemie kontraktowym.

Umowa-kontrakt ma obejmować zarówno okres, warunki oszczędzania, jak i okres i warunki spłaty. System kontraktowy, opierający się na łąceniu zasobów pieniężnych wielu oszczędzających, ma działać na zasadzie samopomocy kredytowej. Umowa z kasą oszczędnościowo-kredytową będzie określała wysokość oprocentowania oszczędności, a także zaciągniętego kredytu. Jego wysokość będzie natomiast uzależniona od okresu oszczędzania i kwoty zgromadzonej na koncie. Resort proponuje, aby pożyczka oscylowała w granicach 65-70 proc. ceny mieszkania.

Oprocentowanie oszczędności - przy

Dokończenie na str. 2

Fot. Bogusław Nieznański

Mienie zabużańskie

REKOMPENSATA W OBLIGACJACH?

Nikt chyba nie potrafi dzisiaj powiedzieć kiedy i w jakiej formie otrzyma rekompensatę osoby, które w wyniku działań drugiej wojny światowej pozostawiły mienie poza granicami państwa. Ustawa o Gospodarce Gruntami i Wywłaszczeniu Nieruchomości mówi, że osoby te mogą ubiegać się o rekompensatę w postaci: działki budowlanej, nieruchomości zabudowanej domem rodzinnym, albo lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość - pod warunkiem - że stanowią one własność skarbu państwa. Okazało się jednak, iż przyjęty w praktyce zakres komunalizacji spowodował, że nieruchomości mogące stanowić przedmiot rekompensaty nie

mogą być na ten cel przeznaczone, gdyż stanowią własność gminy. W samym Gdańsku na realizację czeka ponad 8 tysięcy pozytywnie rozpatrzonych wniosków. W Sopocie 750, w Gdyni 630, w Rumii 49. Przed dwoma laty odszkodowania zostały zamrożone i do dzisiaj brak przepisów wykonawczych określających sposób ich wypłaty. W samym tylko 1991 roku wpłynęły do organów państwowych w całej Polsce 54 482 podania dotyczące mienia zabużańskiego.

Część osób, które złożyły wnioski przed grudniem 1990 roku otrzymało odszkodowania. Głównie w formie aktywów własności najmowanych mieszkań, czy budynków. Dokumenty o odszkodowanie można było składać w wybranej przez siebie miejscowości kraju, a o terminie ich realizacji - teoretycznie - decydowała kolejność zgłoszeń. Skądinąd jednak wiemy, iż nie wszędzie przestrzegano tej zasady i w pierwszej kolejności rozpatrywane były podania osób zamieszkałych na stałe w miejscowości, w której wystąpiły o rekompensatę. Wysoki rangą przedstawiciel urzędu rejonowego powiedział nam, że słyszał o takich praktykach i chociaż ich nie po-

Czy dwór przy ul. Bytowskiej 4 w Oliwie jest wyjątkowo pechowym obiektem i nie ma szczęścia do dobrych użytkowników? Niejeden oglądający go gość z zagranicy wyraził taką właśnie opinię, dziwiąc się jednocześnie, że nikt dotąd nie zdecydował się na jego kupno i nie zrobił tutaj biznesu.

Właśnie biznes, jak się zdaje, przede wszystkim, miały na myśli władze miasta Gdańska, windując cenę wywoławczą tego zabytkowego obiektu do 10 miliardów złotych.

Pierwszy przetarg ogłoszony na 30 sierpnia br. nie doszedł do skutku, ponieważ do Wydziału Gospodarki Terenami UM w Gdańsku nie wpłynęła żadna oferta. Natomiast pismo Stowarzyszenia Rozwoju Naturalnego w Gdańsku z prośbą o nieodpłatne przekazanie dworu, w którym organizacja ta pragnęła urządzić ośrodek rehabilitacyjny, zostało odłożone ad acta.

Następny przetarg na dwór przy ul. Bytowskiej 4 w Oliwie zaplanowany został na dzień dzisiejszy. Aby zachęcić kontrahentów cenę wywoławczą obniżono do 8 miliardów złotych. W dniu złożenia tego tekstu do druku (14 października) w Urzędzie Miasta w Gdańsku nie było ani jednej oferty.

Czy znajdzie się chętny, aby kupić i wyremontować ten zabytkowy obiekt?

W miejscu, w którym stoi dziś popadający w ruinę budynek przy ul. Bytowskiej 4 już w XVI wieku znajdował się dwór, młyn oraz ogród. Młyn był w posiadaniu albo w dzierżawie Kacpra Janischa, dwór i ogród zaś pozostawały pod zarządem klasztoru cystersów w Oliwie.

Na początku XVII wieku opat oliwski Dawid Konarski wystawił przywilej na ten majątek Jakubowi Schwabe i od tej pory posiadłość nazwano Schwabenthal. Znajdował się tam wówczas dom letni wraz z grodem i stawem na Potoku Oliwskim. Wody potoku zasilają dwa zakłady przemysłowe, które były czynne do lat 30. dwudziestego wieku.

Od połowy XVIII wieku posiadłość często zmieniała

właścicieli. Dopiero pod koniec wieku XVIII poczyniono tu większe inwestycje. Na fundamentach dawnej budowli wzniesiony został dwór. Nieznacznie przebudowany na przełomie XIX i XX w. Istnieje do dziś.

Sylwetą dworu, jaką dziś oglądamy, w niczym prawie nie przypomina znanego z fotografii przedwojennych lub nawet z pierwszych lat po wojnie oliwskiego obiektu. Ten dwukondygnacyjny budynek zwieńczony wysokim mansardowym dachem, otoczony wspaniałym starym parkiem, niszczące w oczach.

Z roku na rok, pomimo zabezpieczenia budynku, popada on w ruinę. Wciąż ginie jakiś detal, odpada kolejny kawałek muru. Wilgoć w nie grzewanym od lat domu robi swoje. Zabytkowe rzadkie okazy drzew - cis, czy sekwoja wiecznie zielona - otaczające dwór, często, szczególnie przed Bożym Narodzeniem, kaleczone są siekierami przez amatorów „oryginalnych” świątecznych drzewek.

Co działo się z dworem po wojnie? Jakże były jego kolejne losy? Od 1945 roku budynek był własnością prywatną i zamieszkiwało w nim 10 rodzin. Ze względu na wyjątkowe wartości historyczno-przeznaczalne założenia i jego niewłaściwe użytkowanie, na wniosek Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków całość zespołu przejęła została na skarb państwa. Wywłaszczenie lokatorów trwało blisko trzy lata. W roku 1957 dwór wpisany został do rejestru zabytków.

Ministerstwo Kultury i Sztuki postanowiło obiekt ten przeznaczyć na dom pracy twórczej i ośrodek wypoczynkowy dla pracowników resortu. Prace w dworze prowadziły na zlecenie MKiS PP Pracownie Konserwacji Zabytków w Gdańsku, które w 1976 roku przejęły obiekt. PP PKZ po upływie kilku lat wycofały się jednak z przedsięwzięcia. W roku 1985 obiekt przekazany został kolejnej instytucji - PP „Sztuka Polska”.

Prace finansowane przez Ministerstwo Kultury i Sztuki na rzecz tego ostatniego przedsięwzięcia prowadzone były do roku 1989, kiedy to „Sztuka Polska” zrezygnowała z użytkowania budynku i przekazała go Urzędowi Miejskiemu

w Gdańsku. Koszty remontu adaptacji obiektu przerastały możliwości kolejnych użytkowników.

Od tego czasu trwają debaty co z obiektem zrobić, jak uratować go przed popadnięciem w ostateczną ruinę. 29 października 1991 roku Rada Miasta Gdańska podjęła uchwałę w sprawie przeznaczenia do oddania w użytkowanie wieczyste parku oraz sprzedaży zabytkowego dworu w drodze przetargu. Wydział Gospodarki Terenami przetarg ogłosił, podając cenę wywoławczą zgodnie z opinią biegłego.

Rodzą się wątpliwości: czy znajdzie się ktoś, kto zdecyduje się na tak desperacki krok i wyłoży kwotę, jaką chce pozyskać miasto za tę zabytkową ruinę? Pomimo iż każdy potencjalny nabywca korzystać będzie z 50 procentowej niżki (w oparciu o wytyczne z Dziennika Ustaw nr 30 art. 40, ustęp 4) traktujący o sprzedaży obiektów wpisanych do rejestru zabytków to i tak kwota 4 miliardów złotych jest wielce wygórowana.

Wstępne obliczenia wykonane w roku 1986 podają iż na restaurację zespołu dworsko-parkowego przy ul. Bytowskiej 4 trzeba wydać 20 miliardów złotych! Któż więc zdecyduje się wypłacić tak astronomiczną kwotę... powiększoną o dalsze miliardy, wynikające z inflacji.

Potencjalny nabywca musi również liczyć się z dodatkowym niemalym wydatkiem. Kilkaset tysięcy złotych na kupno mieszkania dla ostatniego z lokatorów strzegącego resztek wspaniałej dworskiej posiadłości. Czy miasto musi koniecznie na tym zabytkowym, o wysokich walorach historyczno-architektonicznych obiekcie, zarobić? Czy walcząc z destrukcyjnie działającym czasem, nie rozsądniej byłoby jednak oddać całość założenia dworsko-parkowego w użytkowanie wieczyste instytucji lub osobie, będącej w stanie zabezpieczyć ruinę, a następnie doprowadzić ją do dawnej świetności?

O ile w ogóle ktoś chętny się jeszcze znajdzie.

KATARZYNA KORCZAK

Housebuilding '92 kontra rzeczywistość

ŚWIETNIE, A NAWET... GORZEJ

IIII Międzynarodowe Targi Budownictwa Mieszkaniowego „Housebuilding '92” pokazały, że oferta wystawców wcale nie musi być odzwierciedleniem sytuacji na rynku mieszkaniowym.

Tym razem do hal sportowych AWF w Gdańsku-Oliwie przyjechało 285 wystawców z kraju i zagranicy - prawie dwukrotnie więcej niż rok temu. Było elegancko, kolorowo i tłoczno. Organizatorzy nie ukrywali, że z uwagi na brak miejsca musieli odmówić udziału w imprezie ponad 50 firmom. Ponad 80 procent wystawców stanowili polscy biznesmeni, ale myliłby się, kto sądzi, że liczba ta świadczy o potencjale rodzimych producentów. Znaczna większość krajowych uczestników „Housebuilding '92” przyjechała po to, by sprzedawać wyroby firm zagranicznych.

Dla obserwatorów tej czterodniowej imprezy dużym rozczarowaniem okazał się udział wystawców z USA i Francji. Szczególnie w przypadku Amerykanów spodziewano się atrakcyjnej oferty - myśłano bowiem mniej więcej tak: skoro budownictwo w Stanach Zjednoczonych przeżywa nie notowany od dziesięcioleci regres, to tamtejsze firmy powinny po-

traktować Polskę jako atrakcyjny rynek. Rzeczywiście, do Gdańska przyjechała kilkunastoosobowa grupa przedstawicieli Narodowego Stowarzyszenia Budownictwa (NAHB) - jednej z największych tego typu organizacji w USA. Amerykanie wygłosili kilka odczytów, zaprezentowali technologie budowlane, które dla polskich specjalistów nie były pozytywnym zaskoczeniem ani pod względem nowoczesności, ani ceny. Pobyt delegacji ze Stanów upłynął także pod znakiem otwarcia na Wyspie Spichrzowej w Gdańsku Amerykańsko-Polskiego Instytutu Budownictwa, który w ciągu trzech najbliższych lat rozpoczynać ma potrzeby polskiego rynku mieszkaniowego. Można więc zaryzykować stwierdzenie, że w dobie własnego kryzysu w budownictwie jankesi zainteresowani są polskim rynkiem, lecz nie w stopniu, który skłaniałby ich do transferu tzw. High-technology.

Swoistą „perełką” targów - zdaniem organizatorów - miała być dyskusja na temat możliwości odbudowania mieszkaniowego popytu inwestycyjnego. Uczestniczył w niej m.in. jako patron „Housebuilding '92” minister gospodarki przestrzennej i budownictwa, Andrzej Bratkowski. Ograniczył się on do prezentacji znanych już założeń „Nowego ładu mieszkaniowego”. Nie ma w nim hitów - stwierdził minister. - Zabierzmy się do roboty, jest to codzienna praca organizacyjna. Andrzej Bratkowski uznał także, iż „ci, którzy otrzymali w ciągu dziesięcioleci mieszkania za darmo, posiadają je kosztem tych, którzy mieszkań potrzebują obecnie”. Niezbyt oryginalne, ale trafne.

Kilka słów o laureatach imprezy. Potwier-

dził oni opinie, że obecnie na rynku najlepiej radzą sobie firmy małe i średnie. Główną nagrodę - Grand Prix im. inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego otrzymał Zakład Produk-

W targowej ofercie były również projekty domów i całych osiedli m. in. takich firm jak: GIC, BUDOWNICTWO, MIASTOPROJEKT.

cji Stolarki Otworowej „VITTON” z Warszawy za uruchomienie krajowej produkcji nowoczesnych profili i okien. Zwycięzcy należy się szczególne uznanie, jako że jest to spółka cywilna korzystająca w 95 proc. z urządzeń i surowców krajowych. Oprócz „Vittonu” mniej lub bardziej znaczące nagrody otrzymał m.in.: przedsiębiorstwo „Izolacja-Metizol” z Gorlic za produkcję nowych materiałów do pokryć dachowych z tkaniny szklanej i welonu szklanego, sanocki „Stomil” za produkcję uszczelnień gumowych do stolarki otworowej, firma „Gelzer” ze Starogardu Gdańskiego za kotły gazowe o dużej sprawności i czystości ekologicznej. Były też specjalne nagrody wojewody gdańskiego, prezydenta m. Gdyni i Gdańska. Generalnie wyróżnieni zostali ci, którzy postawili na nowoczesną produkcję w oparciu o krajowe możliwości.

Spółka Międzynarodowe Targi Gdańskie, jako organizator imprezy, spodziewa się, że

przyszłoroczna edycja „Housebuilding” zgromadzi większą ilość wystawców niż obecna. Czy planów nie pokrzyżuje ewentualne pogłębienie zapaści w budownictwie? Jeżeli w

Fot. Dariusz Kula

przemysłu samochodowym dzieje się dobrze, to należy wydawać dużo pieniędzy na reklamę, jeżeli jest źle to należy wydawać ich jeszcze więcej” - stwierdza, cytując jednego z amerykańskich menedżerów, dyrektor Targów - Jerzy Pasiński.

W budownictwie jest podobnie.

ROMAN DASZCZYŃSKI

W poprzednim DOMU zamieszkał ostatni z cyklu artykułów pt. Budowa w szarym polu - Ekologiczne wyzwania. Przez nieuwagę zapomnieliśmy podać nazwiska autora tekstu i zamieszczonych projektów domków jednorodzinnych architekta Pawła Wład. Kowalskiego współpracującego z nami. Serdecznie za to przeoczenie przepraszamy.

(redakcja)

BUDOWNICTWO
KORPORACJA GOSPODARCA
80-299 Gdańsk-Osowa ul. Kiełpińska 138
tel. 52 75 97
tel. 52 75 98
P MATERIAŁY BUDOWLANE
P PROJEKTOWANIE
P WYKONAWSTWO

Architekt
w domuINNA
KUCHNIA

W kuchniach oglądanych na filmach amerykańskich często możemy zobaczyć kuchnię ustawioną na środku pomieszczenia, będącą centralnym i najważniejszym jego elementem. Czasami połączona bywa w jeden blok ze zlewomymykiem i barkiem. Dookoła, wzdłuż ścian ustawione są szafki z długim blatem roboczym oraz rzadziej używane kuchenne urządzenia elektryczne.

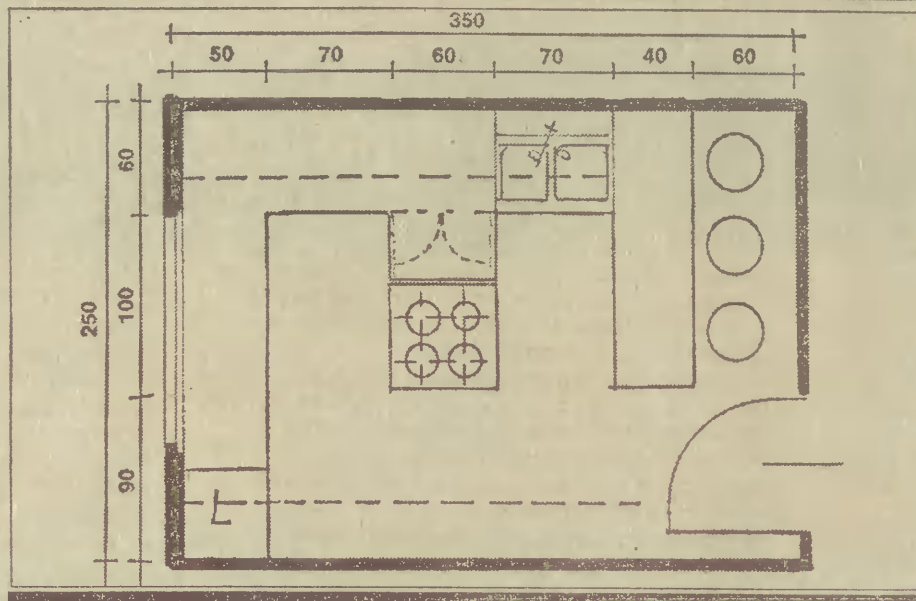
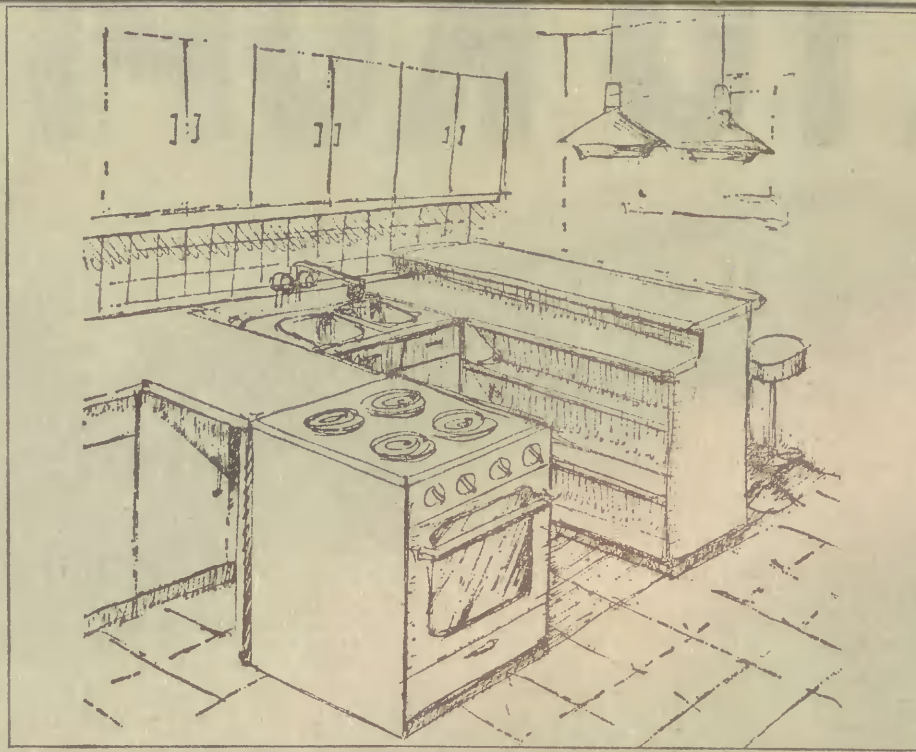
Główną zaletą takiego rozwiązania jest łatwy i wygodny dostęp do wszystkich palników kucharki. Na zamieszczonych obok rysunkach widzimy próbę przeniesienia tej idei do kuchni średniej wielkości o wymiarach 3,5 m x 2,50 m. Rozwiązanie to, jak do tej pory w polskich kuchniach jest niespotykane. Jego realizacja wiąże się z koniecznością przesunięcia kucharki gazowej lub elektrycznej spod ściany na środek kuchni. Nie jest to jednak zadanie niewykonalne. Tym bardziej że przewody doprowadzające nośniki energii mogą być ukryte pod blatem łączącym kucharkę z głównym ciągiem kuchennym. Wygodny dostęp do wszystkich palników oraz usytuowanie w pobliżu zlewomymyka oraz miejsca do jedzenia sprawi, że przygotowanie posiłków stanie się mniej męczące.

Rolę stołu jadalnego spełnia tutaj dwupoziomowy baryk z niższą częścią włączoną w ciąg kuchenny oraz wyższą, przeznaczoną dla domowników. Pozwala to na zastąpienie krzesłami wysokimi stołkami barowymi zajmującymi znacznie mniej miejsca. Dwie lampy wiszące nad barkiem tworzą przyjemny klimat i podkreślają odmienny charakter tego miejsca. W przypadku, gdy istnieje taka możliwość, warto pokusić się o wyburzenie ścianki oddzielającej kuchnię od reszty mieszkania. Pozwoli to na przesunięcie barku z jednoczesnym powiększeniem części roboczej kuchni.

RYSZARD ROSTEK

Zapraszamy miłych Czytelników do współredagowania tej części kolumny „Domu”. Jeżeli chcielibyście Państwo podzielić się swoimi problemami związanymi z przebudową domu, mieszkaniami, bądź ich urządzeniem - prosimy o listy. Współpracujący z nami architekt chętnie pomoże je rozwiązać.

(red.)

BIURO
OBROTU
NIERUCHOMOŚCIAMI

przekaz SPRZEDA
MIESZKANIA

LOKALIZACJA	IŁOŚĆ POKOI	POW. (m kw.)	CENA (w zł)	UWAGI
1. Gdynia-Wzg. św. Maksymiliana	3	70	37 000	II piętro, garaż
2. Gdańsk centrum	2	45	19 000	IV piętro, telefon
3. Gdańsk Niedzwiednik	2	50	17 900	parter
4. Gdańsk Starówka	2	50	25 000	II piętro, telefon
5. Gdańsk Orunia	2	37,5	13 000	parter, ciemna kuchnia
6. Gdańsk centrum	3	47	19 000	VI piętro, telefon
7. Gdańsk Brzeźno	4	60,5	21 000	X piętro
8. Gdańsk Zaspa	2	48	19 000	III piętro, telefon
9. Gdańsk Morena	3	63	29 630	IV piętro, telefon
10. Gdańsk Orunia	1	26	9200	wysoki parter

Prezentujemy tylko część naszych ofert. Blisze informacje pod nr tel. 31-28-61 w. 22, 32.

KREDYT...

obecnej inflacji i oprocentowaniu w NBP kredytu refinansowego na poziomie 38 proc. - wynosiłoby 9,5 proc. Natomiast oprocentowanie kredytu 18 proc. w skali roku.

Potencjalny kredytobiorca będzie musiał oszczędzać w kasie minimum 3 lata, zgromadzić wkład wysokości 30-35 proc. ceny mieszkania, a także zadeklarować przeznaczenie 20-25 proc. swego dochodu (rodziny) na spłatę zaciągniętej pożyczki. Łączna suma oszczędności i kredytu będzie mogła być przeznaczona na kupno, budowę mieszkania lub domu jednorodzinnego, a także modernizację posiadanego już lokalu. Kredyt będzie podlegał zabezpieczeniu hipotecznemu.

Pieniądze składane w kasach będą odpisywane od podstawy podatku dochodowego. Jest to rodzaj subwencji pośredniej państwa, rezygnującego z pewnych wpływów do budżetu. Przyszły kredytobiorca będzie miał również możliwość automatycznego przedłużenia okresu spłaty pożyczki, jeżeli inflacja spowoduje zmniejszenie, bądź stagnację jego dochodów. W tym przypadku budżet państwa nie będzie jednak okresowo wykupować odsetek od nie spłaconych należności, a tym samym ratować płynność kasy oszczędnościowo-pożyczkowej, jak ma to miejsce w przypadku kredytów hipotecznych.

Resort budownictwa uważa, że dzięki tym kredytom za 3-5 lat byłoby stać na mieszkania o 15-20 proc. więcej rodzin niż obecnie. W tej chwili wdrożenie kredytu kontraktowego jest możliwe na zasadzie pilotażowej. Na początku przyszłego roku przypuszczalnie, w oparciu o Bud-Bank lub PKO uruchomione zostanie machina kredytowa w jednym z miast lub województw.

Tyle teorii, życie natomiast samo nakreśli scenariusz. Nie jest jednak tajemnicą polityczną, że w Niemczech czy Francji, gdzie tego rodzaju kredyt jest bardzo popularny, ludzie zarabiają miesięcznie na kilka metrów kwadratowych mieszkania. W Polsce natomiast na 0,5 metra. Tam na żywność wydają jedną czwartą swoich dochodów, u nas około 40-50 proc. I to dlatego, że często po prostu na więcej ich nie stać.

W oparciu o tak istotne dane, już w połowie roku, kiedy to jeszcze szepem mówiono o polskich „sparbaukassach” nasi bankowcy przeprowadzili rachunki symulacyjne. Wynikało z nich, że i ten rodzaj kredytowania wymaga innych proporcji dochodów w stosunku do rynkowej ceny metra kwadratowego. Już wówczas przy tańszych mieszkaniach, dochód rodziny reflektującej na wspomniany kredyt musiałby oscylować w granicach 6-7 milionów złotych. Obecnie powinien być o 30-40 proc. wyższy.

ELŻBIETA PRZEWOŹNIAK

Domowa
apteczka natury

Niewiele jest produktów o tak bogatej wartości składników niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania organizmu. Miód, oprócz związków żelaza, manganu, miedzi, fosforu, potasu, magnezu, wapnia, krzemu, fluoru i innych składników mineralnych zawiera także większość witamin (A, B1, B2,

ciętego mleka z łyżką miodu i odrobiną msta. W ciągu dnia natomiast przyjmować po łyżeczkę miodu rozpuszczonego sokiem z cytryny lub chrzanu (1:1).

Przy zapaleniu gardła i trudnościach w przełykaniu należy stosować płukanie płynem sporządzonym z 1/4 litra wody i jednej łyżki miodu, po uprzednim 5-minutowym gotowaniu.

Przy silnym wyczerpaniu, osłabieniu po przebytej chorobie, przed psychicznym wysiłkiem kondycję naszą poprawi kefir (1/2 litra) z dodatkiem łyżki miodu, 2 łyżek płatków owsianych, 1 łyżka i soku z cytryny. Warto również przyrządzić wzmacniający

TEN WSPANIAŁY MIÓD

B6, C, D, H, K, PP i kwas pantetonowy). Jego dobroczynne właściwości są od dawna znane i wykorzystywane zarówno dla poprawienia kondycji fizycznej jak i leczenia wielu chorób i dolegliwości.

Miód jest największym przyjacielem żołądka. Działa leczniczo przy nieczyści, wrzodach żołądka i dwunastnicy. Zapobiega krzywicy, chorobom dróg oddechowych i bezsenności. Pomaga w leczeniu anemii i nerek. Stosowany regularnie jest odtrutką dla organizmu narażonego na nieprzystające wpływy zanieczyszczonego środowiska. A oto kilka kuracji zapiętych:

Przy schorzeniach żołądka i dwunastnicy należy pić codziennie miksturę sporządzoną z łyżeczki miodu rozpuszczonej w połowie szklanki przegotowanej, chłodnej wody. Po 12 godzinach, kiedy to zastygną się zawarte w miodzie substancje, mikstura jest gotowa do spożycia. Wypita na 1-2 godziny przed jedzeniem zmniejsza kwasotę, bezpośrednio przed posiłkiem - powoduje jej wzrost.

Przy niedokrwistości i niedomaganiach wątroby należy codziennie, przez dwa miesiące pić na czczo powyższą miksturę z dodatkiem soku z połowy cytryny. Po czterotygodniowej przerwie należy kurację powtórzyć.

Przy chorobach nerek wskazana jest herbata z dzikiej róży z miodem (15 g miodu na pół litra odwaru z owoców róży).

Przy anginie, chrypce, przeziębieniu trzeba wieczorem wypijać szklankę

kwas miodowy, wspaniały musujący napój do spożywania zarówno w upalne letnie dni, jak i w jesienne szarugi. 30 dag miodu, 10 dag rodzynków i cytrynę pokrojoną w plasterki zalać 6 litrami wrzącej wody. Po ostudzeniu dodać 1 dag drożdży wymieszanych z 1 łyżeczką maki rozpuszczonych 2 łyżkami wody. Mniej więcej po 16 godzinach, gdy cytryna i rodzynki wypłyną na wierzch, kwas należy rozlać do szczelnie zakorkowanych butelek, napełniając je w 3/4 objętości. Przechowywać w chłodnym miejscu.

(1)

PRAKTYCZNY LEKSYKON PRAWNICZY

DAROWIZNA

Każdy właściciel nieruchomości może dokonać darowizny na rzecz dowolnie wybranej przez siebie osoby. Ta generalna zasada podlega jednak pewnym ograniczeniom. Nie każda darowizna jest korzystna i nie zawsze można się nią posłużyć.

Z pewnością najbardziej popularne są darowizny mieszkań, domów i działek dokonywane w kręgu najbliższej rodziny. Za pomocą darowizny można realizować pewną „strategię” majątkową, przy relatywnie najmniejszych kosztach. Trzeba jednak brać pod uwagę specyficzne cechy nieruchomości będącej przedmiotem darowizny. Szczególnym przypadkiem jest spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu. Skuteczne nabycie takiego mieszkania w drodze darowizny nastąpi z chwilą przyjęcia odbiorowego w poczet członków spółdzielni. Nastąpić to może pod warunkiem, iż nie posiada on innej nieruchomości oraz, że jest osobą pełnoletnią.

W przypadku darowizny lokali mieszkaniowych stanowiących odrębną nieruchomość, działek zabudowanych lub nie, oddanych w użytkowanie wieczyste, na rzecz osób niepełnoletnich potrzebna będzie zgoda Sądu Rodzinnego ze względu na opłaty z tytułu użytkowania wieczystego, chyba że zostały one całkowicie spłacone.

Darowizny można dokonać już następnego dnia po dokonaniu wykupu mieszkania spółdzielczego, czy też po uzyskaniu odpowiedniego wpisu do księgi wieczystej z tytułu nabycia mieszkania „hipotecznego”, domu lub działki. Przy darowiznie nie ma podatku dochodowego (10 proc.), bo

po stronie darczyńcy nie ma dochodu, innymi słowy nie on nie zarabia. Jednocześnie obdarowany nie musi się tłumaczyć przed urzędem skarbowym skąd wziął środki na nabycie danej nieruchomości, bo jest to swego rodzaju prezent.

W tym momencie może pojawić się genialna myśl. Po co sprzedawać i kupować - lepiej obdarowywać! Aby jednak za pomocą darowizny nie można było obejść formy umowy kupna-sprzedaży, ustawodawca wprowadził poważne ograniczenia, a jednocześnie preferencje w sferze podatkowej. Przede wszystkim wysokość podatku ustalili w zależności od grupy podatkowej, do której zaliczony jest obdarowany. Do I grupy, najbardziej uprzywilejowanej, zalicza się małżonka, zstępnych czyli dzieci, dzieci itd., wstępnych czyli rodziców, rodziców rodziców itd., pasierbów, zięciów, synową, rodzeństwo, ojczyma, macocha i teściów. W II grupie znajdują się zstępni rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępni i małżonkowie pasierbów, małżonkowie rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonkowie innych zstępnych. Osoby nie ujęte w grupie I i II to grupa III.

Jednocześnie zostały określone kwoty wolne od podatku od darowizny. Według ostatniej regulacji rozporządzenia ministra finansów z 16 września 1992 roku (Dziennik Ustaw Nr 73 z 1.10.1992) kwotami wolnymi od podatku w przypadku darowizny w I grupie jest 32.150.000 zł, w II grupie - 24.340.000 zł, w III grupie 16.230.000. Ponadto w I grupie można przyjąć darowiznę w postaci pieniężnej lub innych rzeczy w wysokości 32.450.000 zł od jednego darczyńcy, a od

wielu darczyńców do 64.900.000 zł, jeżeli środki te zostaną przeznaczone na wkład budowlany lub mieszkaniowy do spółdzielni, budowę lokalu w małym domu mieszkaniowym, budowę domu jednorodzinnego albo nabycie od państwa lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość.

W sytuacji gdy przedmiotem darowizny jest spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, mieszkanie stanowiące odrębną nieruchomość, lub budynek mieszkalny to od wartości danej nieruchomości wyłącza się dla I grupy kwotę 97.100.000 zł, a w II i III 64.850.000 zł. Przy tym zwolnieniu muszą być jednak spełnione dodatkowe warunki - niedysponowanie innym lokalem mieszkalnym na zasadach własności czy

znanowi Czytelnicy z regionu nadmorskiego zapewne pamiętają popularną niedgdy piosenkę o „Marynarzu co to w noc się bawi, a za dnia w hamaku słodko sobie śpi...”. Często spotykam się z poglądem, że zapewne podobnie wygląda życie codzienne zawodowego pośrednika w handlu nieruchomościami, który godnie spędza czas we własnej kancelarii i wystarczy, że sprzeda jeden dom dziennie, a już ma życie usłane różami. Z perspektywy 10-letniej praktyki, a także, ponieważ zawodowi pośrednicy są istotnym elementem kształtującym się w Polsce rynek nieruchomości, dobrze byłoby zajrzeć za kulisę tej niebanalnej profesji i podzielić się swoimi refleksjami, przybliżającymi specyfikę tego zawodu.

Szczególny rozwój przybrała ta profesja na terenie USA, gdzie rynek nieruchomości jest jednym z najbardziej dynamicznych na świecie.

K&S

GDAŃSKA KANCELARIA PRAWNICZA

O. Koprowski i T. Krzemiński

najmu oraz zamieszkiwanie przez okres co najmniej 5 lat w nabytym mieszkaniu lub domu.

I jeszcze jedna uwaga. W przypadku darowizny dokonanej w I lub II grupie bierze się pod uwagę wartość mieszkania spółdzielczego ustaloną przez spółdzielnię, w której zasobach ten lokal się znajduje, a gdy chodzi o lokal stanowiący odrębną nieruchomość - wartość odpowiadającą cenie sprzedaży lokalu przez państwo lub gminę. Są to wartości z regulacji niższe niż ceny rynkowe. Jednak tylko w przypadku bardzo małych mieszkań można liczyć na całkowite zwolnienie z podatku. Podatek od nadwyżek przekraczających kwoty wolne można obliczyć posługując się tabelą we wspomnianym wyżej Dzienniku Ustaw.

GRZEGORZ DOBROWOLSKI

cie. W Stanach Zjednoczonych średnio dziennie przeprowadza się 60 tysięcy transakcji związanych z obrotem nieruchomości. Na początku tego stulecia powstała National Association of Realtors, organizacja zrzeszająca osoby prawne i fizyczne, zajmująca się rynkiem nieruchomości we wszystkich jego aspektach. Do wyżej wymienionej organizacji należy w USA 750 tysięcy członków.

Idea stowarzyszenia jest kształcenie nowych członków, wpływ na regulację praw, wymiana informacji między członkami organizacji a społeczeństwem i rzad. Działalność NAR zmierzająca do umożliwienia każdemu obywatelowi, bez względu na pochodzenie, kolor skóry i wyznanie, kupna, sprzedaży lub zamiany każdej nieruchomości wedle

JEDEN DZIEŃ
Z ŻYCIA POŚREDNIKA

uzgodnionych przez strony umowy warunków. Warto podkreślić, że 1/3 obrotu nieruchomości w USA przeprowadzana jest przez duże firmy prawnicze, nieliczne zatrudniające po kilkanaście tysięcy osób (!) w swoich biurach rozsiadanych na terenie całych Stanów Zjednoczonych.

Czytelnikom zainteresowanym tym rynkiem w USA jako modelem, w kierunku którego zmierzają nasz krajowy minirynek nieruchomości, pragnę polecić znakomitą książkę Daniela Pasenta pt. „To jest moja gra”. Jej bohaterem jest wybitny polski tenisista, a obecnie wzięty w kręgi amerykańskiego establishmentu pośrednik Wojtek Fibak. Pasent swoim znakomitym, często krytycznym piórem przedstawia tę głośną postać, przytaczając refleksje samego bohatera, jak i własne, nasuwające się w trakcie długiego pobytu w USA. Prezentuje amerykański rynek nieruchomości, jego kulisy, głośne transakcje i ich bohaterów. Zadziwia niezwykle pragmatyczne podejście tamtego świata do domu, który często jest sprzedawany, rozbudowywany, burzony i zamieniany. Jest on po prostu elementem pewnej gry rynkowej, prowadzonej przez jego właściciela. Fakt ten zdumiewa i rzuca się od razu w oczy, szczególnie nam profesjonalistom przyzwyczajonym do sytuacji krajowej gdzie dom, ziemia, rodzinne duże mieszkanie traktuje się z ogromnym sentymentem, tworząc wokół powyższych wartości wręcz pewną mistykę. Amerykanie mają do tego zupełnie inne podejście, traktując nieruchomości nieomal tak jak samochody. Nieustanny

such, intensywne poszukiwanie coraz lepszych lokalizacji, większych działek, intensywniejszych doznań krajobrazowych sprawiają, że rynek nieruchomości kręci się jak karuzela, a wraz z nim setki tysięcy pośredników, architektów, firm budowlanych, geodetów, finansistów i agentów ubezpieczeniowych.

Nasz kraj jest na progu startu do podobnego ruchu. Odkryliśmy zainteresowanie „Housebuilding” i nowymi technikami budowlanymi potwierdza tę tezę, ale nadal Nobla temu, kto uruchomi ten potencjalnie ogromny rynek, mogąc mieć wpływ na koto historii gospodarczej naszego kraju. Ale wróćmy do przeciętnego dnia rodzinnego, zawodowego pośrednika w handlu nieruchomości.

8.00 - pierwsza kawa, w domu, przerwana telefonem kolegi informującym o śmierci ciotki w okolicach Mrzeżyna Gryfickiego, zostawia czynszową kamienicę z lokatorami - pyta, czy się zajmujemy sprawą, odwołujemy, tracę kolegę.

8.30 - wizyta w sądzie, sprawdzanie ksiąg wieczystych.

9.00 - skok do Biura Mel-dunkowego w celu ustalenia kto jest zameldowany w domu zgłoszonym do sprzedaży, właściciel mówi wyłącznie o sobie, skąd pozostałe 3 osoby i jakie mają prawa?

10.00 - już w kancelarii, ale wcześniej na parkingu szybka porada dla znajomego „parkingowego”.

10.15 - pierwsza kawa w kancelarii, szybka analiza ofert prasowych, znowu nie ma naszego opłaconego ogłoszenia.

10.30 - pierwsza para klientów chcących sprzedać

jacht, grzeczna odmowa przeprowadzenia transakcji, wychodzą oburzeni.

10.45 - pilny telefon z konsultatu z prośbą o przyjęcie pana Müllera, chcącego kupić dom, najlepiej dziś i oczywiście notarialnie, bez zgody MSW, którą można (?) załatwić później, tłumaczem, rozczarowanie.

11.00 - dzwoni Maria Sz. z Zalem, że sprzedała za tanio, grozi sądem, telefon od Jerzego W. z pretensjami, że kupił za drogo od Marii Sz., grozi prokuratorem.

11.30 - klient z Krakowa, który właśnie przyjechał po catorocznej podróży, chcący kupić lokal, o którym poprzedniego dnia telefonicznie rozmawialiśmy, właściciel spokojeśli woli nie ma zamiaru nas wpuścić w jej próg, rozmyślił się, zapomniał jednak nas poinformować, zdenerwowany globtroter grozi sądem.

13.00 - w kancelarii wspólna kawa z krakusiem, zabawiona perswazją i tłumaczeniem, obłaskawiony potencjalny klient wraca do domu na nasz koszt.

13.34 - telefon ze Starogardu z informacją o dworze do sprzedania, wymagającym podobno niewielkiego remontu, wyprawa z biegiem w celu oszacowania na miejscu, ruina po pożarze za 1 mld zł, realna cena 100 mln zł, rozczarowanie.

16.30 - w kancelarii emeryt z pytaniem: „panie, kiedy mi zwrócić za dom we Lwowie?” Przykro mi, emeryt wychodzi zły.

17.00 - następny klient oferujący do pilnej sprzedaży

rodzinnego brylantu nie wchodzi w grę, dopełnienie transakcji przesunięte na następny dzień.

21.00 - nareszcie domowa cisza, przerwana wizytą sąsiada z kuzynką, spadkobierczynią M-5, w domu - kancelaria i rozmowa o podatkach, ale przecież to tylko chwila...

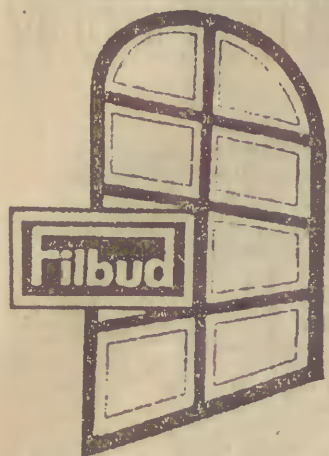
23.00 - zasiadam do pisania kolejnego artykułu o rynku nieruchomości.

I tak oto mija zwykły dzień

każdego z moich kolegów prawników, zawodowo parających się pośrednictwem w obrocie lokalami i nieruchomościami.

OLGIERD KOPROWSKI

SOPOT
GRUNWALDZKA 12
TEL./FAX 51-11-07

DRZWI I OKNA Z PCV

według technologii i z materiałów
niemieckiej firmy VEKA

NAJNOWOCZESNIEJSZA TECHNIKA
W NOWYM BUDOWNICTWIE I REMONTACH

85248

STOSUJĄC STROP „TERIVA”
LUB STROP „UNI-GRAN”
OSZCZĘDZASZ CZAS I PIENIĄDZE

* STROP „TERIVA”

- łatwy ręczny montaż bez deskowania
- doskonała jakość, przystępne ceny
- rozpiętość do 7.8 m z uwzględnieniem obciążenia użytkowego 1.5 + 5.0 kN/m²
- dla każdego rodzaju budownictwa

* STROP TYPU „UNI-GRAN”

- przykryje każdą powierzchnię dowolnego kształtu
- jakość, która gwarantuje likwidację szalunków i tynków
- zastosowanie w budownictwie mieszkaniowym jedno-, wielorodzinnym i ogólnym

SKORZYSTAJ Z SZANSY

Zamówienia i informacja
Gdynia-Chylonia, ul. Hutnicza 12
tel. dyr. 23-39-39 / 23-03-42
centrala: 23-00-58

104479

Onduline

MATERIAŁY BUDOWLANE S.A.
PRODUCENT POKRYĆ DACHOWYCH I IZOLACJI

POLECA:

- Onduline** - lekką płytę dachową,
- Bardoline** - kolorowe gonty bitumiczne
- Bikuline** - trwałą membranę izolacyjną APP zbrojoną poliestrem

NASZE MATERIAŁY TO 50 LAT DOŚWIADCZEŃ
TRWAŁOŚĆ LEKKOŚĆ ZDROWIE KOLOR

Informacje: 01-592 Warszawa,
ul. Słowackiego 27/33 m. 117
tel./fax: (022) 33 13 88

R-1785

ELECTRO-COMPLEX

HURTOWNIA ARTYKUŁÓW ELEKTROTECHNICZNYCH

OFERUJE

PONAD 700 POZYCJI ASORTYMENTOWYCH

CENY FABRYCZNE

ZAPRASZAMY

DO NASZYCH PUNKTÓW SPRZEDAŻY

HURTOWNIA NR 1
Gdańsk-Przymorze
ul. Olsztyńska 3 (boczna ul. Kołobrzeskiej)
tel. (058) 53-29-84
(058) 53-21-31 tlix 0512877

NOWO OTWARTA
HURTOWNIA NR 2
NOWY DWÓR GDAŃSKI
ul. Kanałowa 2
tel. (058) 0507 41-28

77034

oferuje rury stalowe ze szwem,
czarne i ocynkowane,
w następujących cenach hurtowych za 1 mb:

Rury czarne	Rury ocynkowane
śr. 3/8" - 6700	śr. 1/2" - 16 500
śr. 1/2" - 9100	śr. 3/4" - 18 100
śr. 3/4" - 11 200	śr. 1" - 27 500
śr. 1" - 16 800	śr. 1 1/4" - 33 000
śr. 1 1/4" - 20 700	śr. 1 1/2" - 37 400
śr. 1 1/2" - 23 700	śr. 2" - 45 100
śr. 2" - 30 000	śr. 2 1/2" - 57 200
śr. 2 1/2" - 38 000	śr. 3" - 68 200
śr. 3" - 50 000	

OD 12.10 RÓWNIEŻ W GDAŃSKU !!!
TOWARZYSTWO GOSPODARCZE
W BRODNICY

ul. Leśna 53 (przy cegielni), tel. 35-20

Toruń, tel. 39-16-62

39-84-44

fax 2-41-58

tlix 055-2113

Gdańsk
ul. Narwicka 17
(baza WPRWiK)
tel. 43-00-81 w. 49
(p. Sozańska)

R-1848/mmm

SKLEP DRZEWNY "DREFAMET"

oferuje

wysokiej jakości
PRAWIE WSZYSTKIE WYROBY Z DREWNA

- Boazerie krajowe i import - kolorowe
- Listwy wykonawcze, kantówki 100 wzorów
- Drzwi zewn. i wewn. drzwi kuchenne
- Deski, parkiet, mozaika
- Błoty, balustrady, schody, parapety itp.
- Okucia, wkłady, gwoździe
- Farby, lakiery, impregnaty

Gdynia, ul. Warszawska 76
tel. 21-76-31, 21-14-89
fax 21-14-94
czynny od 9.00 do 18.00
soboty od 9.00 do 15.00

105716

80-299 GDAŃSK 36 UL. WILKOWA 65 POLAND TEL. 058 52782 TIX 91307

HURTOWNIA WYTWÓRNI WEŁNY MINERALNEJ „IZOPOL”

83-314 SOMONINO K/KARTUZ

tel. 81-49-32

GDYNIA, UL. KONTENEROWA 71, TEL. 21-30-21

POLECA NAJTAŃSZE WYROBY
Z WEŁNY MINERALNEJ
w woj. gdańskim

plyty	od 10 900 zł/m²
maty	od 14 400 zł/m²
eternit szary	30 000 zł/szt.
eternit kolor	42 000 zł/szt.

Większe ilości dowozimy
pod wskazany adres
bez kosztów transportu.

105295

Gdańsk Oliwa,
ul. Kołobrzeska 30

tel. 57-26-15 w. 214, tix 0512719
Stal żebrowana, Blacha ocynkowana, Blacha czarna,
Lepik, Papa, Styropian, Gogle klinkier, Włna minier.,
Abizol, Dacholeum, Siatka ogrodzeniowa, Cement,
Wapno, Rusztowania warszawskie i inne materiały
Realizujemy każde zamówienie i zapewniamy własny transport

Najtańsze Rury PCV

• wodne
• kanalizacyjne
• osłonowe

połącza firma handlowa

Gd.-Kokoszki tel. 47-56-41

Sierakowice tel. 81-63-38

R-1785

FIRMA HANDLOWO-USŁUGOWA KASIA

GDAŃSK
ul. Słowackiego 73
tel. 41 01 19

OFERUJE:

- przepływowe podgrzewacze wody AEG na 220 V 1380 W
- szwedzkie ogrzewanie elektryczne
- grzejniki panelowe KONCERNU „RETTIG” (Finlandia)
- jedno- lub dwupłytkowe z konwektorem o wymiarach:
wys. 300 - 400 - 500 - 600 mm
dl. 400 - 2000 mm

UWAGA: Przy zakupie grzejników firma oferuje
BEZPŁATNIE projekt i program komputerowy dla projektantów

105719

SANOCKIE ZAK.
PRZEMYSŁU GUM.
SPÓŁKA AKCYJNA SANOK

Najnowsza oferta:

OTULINY sanFlex

- Elastyczne otuliny termolizacyjne z gumy porowatej -45°C + 110°C
- Wyrób wyróżniony medalem na Targach Wrocław 92 i Warszawa Inbud 92
- gumowe uszczelki samoprzylepne do okien i drzwi
- pierścienie uszczelniające do rur, inne wyroby

II nagroda na targach „HOUSEBUILDING 92

Sprzedaż w cenach producenta
prowadzi dystrybutor:
SYSTEM - Pruszcz Gdański, ul. Prusa 11
tel. 82-26-85 codziennie od 7.00 - 20.00

112055/mmm

MEBLE SKLEPOWE

(oferta najlepszych producentów)

- lamy i gabloty jubilerskie ze szkła i aluminium podświetlane
- mebleścianki sklepowe z regalami
- witryny, lamy przesłone i pełne (różne kolory)
- regały azurowe i lamy z rur chromowanych

- stoły i krzesła do barów i pizzerii
- regały wędlinarskie, cukierskie, warzywnicze, obuwnicze i odzieżowe
- ministoiska handlowe
- stojaki na książki i prasę
- stojaki obuwnicze obrotowe
- stojaki do nasion lub środków spożywczych w torebkach
- galanteria sklepowa

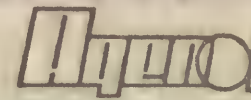
aranżacje wnętrz, wykonawstwo, sprzedaż, transport

Gdynia

ul. 10 Lutego 41 tel./fax 20-77-53

TAMARCO Ltd.

114374

duży wybór płytek ceramicznych

glazura • terakota • płytki klinkierowe • płytki techniczne (gres)

IL CAVALLINO

ESTO KLINKER

Gdynia Grabówek, ul. Opata Hackiego 12 tel. 23-08-02; 23-10-95 w. 5

Gdynia, ul. Mściwoja 10 tel. 20-89-79

Rotmanka k/Pruszcz Gd. tel. 82-24-30

TRANGO II oferuje

CEMENT portl. 35	600-620 tys/t
WAPNO hydratyzowane	710.000 zł/t
STYROPIAN	400.000 zł/m³
STAL żebrowana Ø 10	4.200 zł/kg
STAL żebrowana Ø 12	4.100 zł/kg
STAL dwuteowa 160	4.500 zł/kg
BLACHA ocynk. 0.5 mm x 1.2 m	8.000 zł/kg

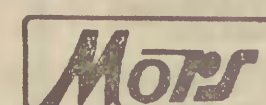
blachy dachowe i elewacyjne, ocynkowane i powlekane, profilowane
cegły, dachówki bitumiczne, eternit, lepić, papy, pustaki, wełna mineralna

Zamówienia telefoniczne
Dostawy na miejsce, rozładunki.

80-557 Gdańsk, ul. Marynarki Polskiej 59
tel. 43 28 67, 43 28 70, 43 28 72, 43 15 29, w. 13, 14
43 15 70

NAJTANIEJ NA WYBRZEŻU KABLE PRZEWODY osprzęt elektryczny

HURTOWNIA FABRYCZNA

GDYNIA-Pustki Cisowskie, ul. Chabrowa 3C

tel./fax 23-89-92

Szeroki asortyment. Atrakcyjne warunki współpracy.

KABLE - KORZYSTNE RABATY
ZAPRASZAMY!

111587

CELIMEX

ŻELIWO WODOCIĄGOWE

KSZTAŁTKI KIELICHOWE OD Ø50 DO Ø1200
KSZTAŁTKI KOŁNIERZOWE OD Ø150 DO Ø1000
TAKŻE NIŻ W WĘGERSKIEJ GÓRCIE
PRAZ WŁAZY, WPUSTY, SKRZYŃKI, HYDRANTY,
ZASADY, OBUDOWY, ZŁĄCZA GIBAUT

GDANSK UL. MARYNARKI POLSKIEJ 96

TEL. 43-16-61 wew. 351 (DZ. SPRZEDAŻY)

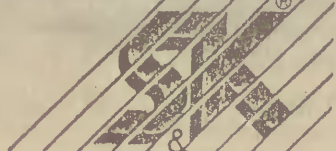
R-1600

KOMPLEKSOWA ROZBUDOWA WNETRZ

- ☐ SUFITY MINERALNE
- ☐ SUFITY ALUMINIOWE
- ☐ OŚWIELENIE
- ☐ ŚCIANKI DZIAŁOWE
- ☐ ŚLUSARKA ALUMINIOWA
- ☐ TYNKI SZLACHETNE

S&K Spółka z o.o. (joint venture)
Al. Rzeczpospolitej 4, 80-369 GDAŃSK
tel. 53-02-11 w 250,364, 52-37-94 (po 17.00) fax 56-44-54

GRZEJNIKI ŚCIENNE

- moc od 375 W do 3000 W
- duża wydajność
- różne typy
- * atrakcyjne ceny

SUSZARKI DO RĄK

Producent - **SIEMENS**

OFERUJE BEZPOŚREDNI IMPORTER

ALDIS Sopot, Al. Niepodległości 659
tel./fax 51-47-37 od 8.00 do 17.00

Hurtownia "DOBAR" poleca Państwu:

STAL

POTRZEBUJESZ? - ZADZWOŃ
KUPISZ SZYBKO I TANIO

HURTOWNIA STAL DOBAR
GDAŃSK-KOKOSZKI
ul. BUDOWLANA 31
tel. (058) 411-281, 412-058
wew. 479, 480
fax (058) 412-971

Agencja Handlowo-Usługowa

ORION s.c.

doradza i dostarcza swoim klientom nowoczesne urządzenia dla instalacji ciepłowniczych i wodnych:

- wodomierze dla wody zimnej i ciepłej
- ciepłomierze
- przygrzejnikowe zawory termostaticzne
- automatyka węzłów cieplnych
- zawory kulowe
- pompy obiegowe
- kompaktowe stacje wymienników ciepła
- kotły centralnego ogrzewania
- przeponowe naczynia ciśnieniowe
- kompensatory mieszkowe
- czujniki temperatury i termoelementy.

Gdynia, ul. Łużycka 6,
tel. 22 30 42 w. 211, 24 33 55 w. 211

Szkło okienne
po cenach zbytu hut "Szczakowa"

Dystrybutor hurtownia „Glass”

Gdańsk-Orunia
ul. Jedności Robotniczej 253
tel. 39-00-71 w. 41

2 mm — 23 800 zł/m²
3 mm — 32 000 zł/m²
4 mm — 39 200 zł/m²
5 mm — 47 300 zł/m²
6 mm — 53 300 zł/m²

Zapraszamy

JESIENNA WYPRZEDAŻ FARB

Oferujemy wysokiej jakości farby norweskiej firmy JOTUN

- emulsje od 18 000 zł/l
- farby uniwersalne od 20 000 zł/l
- farby akrylowe od 20 000 zł/l

Farby posiadają atesty higieniczne. Przy większym odbiorze zapewniamy transport.

PPHU JANTAR Gdynia ul. Kontenerowa 71
tel. 21-34-72

MIESZKANIA

W małych kompleksach:

1. Osiedle ZAMEK w Gdyni ul. Chłobowa
cena 1 m² - 4.500.000,-zł.
2. Osiedle NA WZDÓRZU w Gdyni ul. Wielkopolska
cena 1 m² - 4.300.000,-zł.
3. Gdynia Dębowa cena 1 m² - 4.500.000,-zł.

Budynki powstają wg atrakcyjnych projektów elewacji architektury, nowoczesne ogrzewanie, elewacje wykładane cegłą, okna wysokiej jakości.

MIESZKANIA

Jednopokojowe, dwupokojowe, od 40 do 110 m², budowane „pod klucz”, z możliwością wykończenia wg indywidualnego zlecenia.

Odbiór mieszkań - 1993 i 1994 r.
SZCZEGÓŁY: P.B. HOSSA
Gdynia ul. Ślaska 35/37
tel. 20-92-33

RZEMIEŚNICY ZAOPATRZENIOWCY

Chcicie być konkurencyjni na rynku?

Kupujcie u nas!

P.H. „Ex-Holz”

Gdynia ul. Polska 30 tel. 21-53-01

- płyty pilśniowe zwykłe, laminowane, oklejane
- płyty wiórowe zwykłe, oklejane, laminowane, fornirowane 12,16,18 mm; blaty
- tarcica obrzynana od 19 mm
- tarcica nieobryznana od 35 do 100 mm
- drewno konstrukcyjne, żerdzie, stęple budowlane
- boazeria, deski podłogowe, listwy
- akcesoria meblowe i tapicerskie
- maty tapicerskie

Dla rzemieślników i przedsiębiorstw ceny bez podatku obrotowego
Dla sklepów ceny hurtowe
Zapraszamy od 8.00 do 16.00

INSTALACJE C.O. I WODNE Z MIEDZI

GAVO s.c.

OFERUJEMY

- rury z miedzi, kształtki, luty, uchwyty, topniki, zawory itp.
- piece gazowe, węglowe, olejowe - KADAM

Gdańsk-Wrzeszcz ul. Zawiszy Czarnego 18
(wejście od ul. Białej)
tel. 41-78-82, 41-40-88 w. 224

BRAMY GARAZOWE

- Bramy przemysłowe
- Furty wjazdowe
- Siłowniki i napędy do bram - wszystkie typy niemieckiej firmy Hörmann

Gwarancja, instalacja, montaż

80-307 Gdańsk, ul. Abrahama 3
tel. 52-12-91/2 w. 37, 41
48-79-26 po godz. 17.00, fax 52-12-95

KLEJE DLA BUDOWNICTWA

firmy **LITKO**

GLAZURA - Klinkier
płytki, parapety, stopnie, cegła klinkierowa niemiecka eternit bezazbestowy

HURTOWNIA „SKAT” Gdańsk
ul. Obrońców Wybrzeża 3
tel./fax 058 53 16 61

SIEMENS

PRZEPŁYWOWE OGRZEWACZE WODY

- energooszczędne; moc 12, 18, 21, 24 kW
- wielopunktowe; napięcie 380 V trójfazowe
- sprzedaż również na cele inwestycyjne

SPRZĘT GOSPODARSTWA DOMOWEGO
UWAGA, SPRZEDAŻ RATALNA

OFERUJE BEZPOŚREDNI IMPORTER

ALDIS Sopot, Al. Niepodległości 659
tel. 51-47-37

FRANCUSKIE POKRYCIA DACHOWE

- dachówka bitumiczna
- 2 rodzaje w 5 kolorach
- papa bitumiczna 2 rodzaje
- płyta falista w czterech kolorach

oferuje **R and R**

Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Karłowicza 19 tel. 41-91-09

FRANCUSKA DACHÓWKI CERAMICZNA
w 4 rodzajach i 3 kolorach posiadającą:

- decyzję Instytutu Techniki Budowlanej
- o dopuszczeniu do stosowania w budownictwie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej
- 30 lat gwarancji

Cena 195 000 zł za 1 m²
oferuje: AK - BUD

Gdańsk-Wrzeszcz, ul. Karłowicza 19 tel. 41-91-09
114993/m

Rury PCV

- wodne • kanalizacyjne • osłonowe
- PŁYTY**
- pilśniowe • wiórowe • sklejka

NAWOZY MINERALNE
ceny fabryczne

STYROPIAN - ceny producenta
Cement „35” 610-650 tys./tona
Wapno hydratyzowane - 700 tys./tona
Wetna mineralna - 12 000/m²

MAŁCZKA RYBNA - pasze, otręby oraz inne materiały budowlane, glazurę, elewacyjne, kwasoodporne, mrozoodporne (import)

poleca firma handlowa **bat**

Gd.-Kokoszki tel. 47-56-41
Cementowa 1 (szkółka drzew)
Sierakowice tel. 81-63-38

DACHÓWKA BITUMICZNA
imp. USA - 81 000 zł/m

„BGM POLAMER”
Straszyn, Starogardzka 25
tel. 82-89-95

welet
Company Sp. s.o.o.

EKSKLUZYWNE OKNA I DRZWI BALKONOWE Z DREWNA MAHONIOWEGO

PRZEDSTAWICIEL:
BIURO: GDAŃSK-PRZYMORZE
ul. Dąbrowszczaków 1
tel. 53-18-88 g. 9 - 16
INFORMACJE:
tel. 41-29-64 g. 10 - 16
57-10-67 g. 18 - 20

KOMPLEKSOWE WYPOSAŻENIE OBIEKTÓW

- PEŁNY ZAKRES PRAC PROJEKTOWYCH
- SUFITY PODWIESZANE
- SZYBKIE SYSTEMY BUDOWLANE
- STOLARKA ALUMINIOWA
- BRAMY PRZEMYSŁOWE
- OCIEPLENIA
- OKNA DACHOWE

ul. Budowlanych 31
81-298 Gdańsk-Kokoszki
fax. (58) 475-109, (58) 412-971, tlx 512-430
tel. (58) 475-105, (58) 475-137, (58) 411-281

111050 BO

IZOLACJA s-ka z o.o.

PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI MATERIAŁÓW BUDOWLANICH
GDAŃSK, UL. SANDOMIERSKA 38

OFERUJE DO SPRZEDAŻY PO CENACH FABRYCZNYCH:

- PAPE ASFALTOWĄ WIERZCHNIEGO KRYCIA
- PAPE ASFALTOWĄ IZOLACYJNĄ
- LEPIK ASFALTOWY
- DYSPERBIT — HYDROIZOLACYJNA MASA ASFALTOWA STOSOWANA NA ZIMNO

CENY KONKURENCYJNE
PRZY ZAPŁACIE GOTÓWKĄ — BONIFIKATA

Przy dużych zamówieniach możliwości zabezpieczenia transportu.
Zapraszamy Przedsiębiorstwa i Klientów Indywidualnych

INFORMACJE: TEL. 31-82-61 LUB 31-82-62 TLX 0512085

OKAZJA * OKAZJA * OKAZJA *
Renomowana firma

MERPOL

PROWADZI SPRZEDAŻ RATALNA MIESZKAŃ 2-POKOJOWYCH

WPLACAJĄC 40.000.000 zł
MOŻESZ STAĆ SIĘ
WŁAŚCICIELEM UPRAŻNIIONEGO MIESZKANIA

Szczegółowe informacje otrzymacie państwo w siedzibie firmy lub telefonicznie w godz. 12.00 - 15.00

GDYNIA, UL. ŚLASKA 35/37, Tel. 211-501

Jest firmą o sensacyjnie niskich cenach

NASZA OFERTA SPRAWIA, ŻE NAWET M2 STAJE SIĘ MIESZKANIEM O EUROPEJSKIM STANDARZIE!

wykładzina igiełkowa „Rips” o strukturze żebrowej, 400 cm szer. **46.500**

m² do pokoju dziecięcego
wykładzina „Maus” i „aster”, 100% PA, 400 cm szer. **154.000**

m² wykładzina welurowa, „Argus”, 100% PA, 400 cm szer. **98.000**

m² wykładzina o dwójkiowej strukturze, „Aston” różne kolory, 100% PA, 400 cm szer. **143.000**

atrakcyjne desenie np. szachownica, 200 cm szer. **60.000**

Farba ścienna do malowania wnętrz wodoodporna do ścian i sufitu, 7,5 l **110.000**

Nowo odremontowane mieszkanie to Twoja satysfakcja

biała farba emulsyjna do użytku zewnętrznego odporna na mróz 5 l **210.000**

biały lakier szybko schnący z połyskiem 750 ml **83.000**

Płytki ze styropianu białe za m² **41.500**

Lakier transparent do drewna chroni przed grzybem i próchnicą 750 ml **132.000**

różne wzory PVC np. imitacja parkietu, korek, 200 cm szer. **43.000**

GDANSK

Karnisz stylowy drewniany Ø 28 mm drążek z uchwytyami mocującymi oraz zakończeniami, kółka z żabkami z drewna sosnowego, orzechowego, dębu rustykalnego, dębu jasnego, lub mahoni 120/140/160/180 200/240/280 cm drugi od **164.000**

Szyny do firan i zaston z drewna powlecone PVC białe, gotowe z wyborowanymi otworami, jedno dwu lub trzy szynowe, np. dwu szynowe 120 cm **105.000**

Tapety papierowe w modnych pastelowych kolorach 10,05 x 0,53 m **83.000**

Tapety softfaser piękne kolory, 10,05 x 0,53 m **94.000**

Taśma dwustronnie samoprzylepna 5 m **15.000**

Klej do styropianu 3 kg **98.000**

Łopatką malarską 60 mm **19.500**

Akrylowa masa uszczelniająca 310 ml **32.000**

Zestaw malarski ośmio częściowy **164.000**

WYBIECIE jest w czym wybierać!

UWAGA! od dzisiaj

DO 50% OBNIŻKA CEN

PCV z wytłoczonym wzorem o różnych barwach, 200 cm szer. **94.000**

Tapety papierowe ze strukturą / białe/, 10,05 x 0,53 m **36.500**

Firana z Falbana 125 x 150 cm np. **432.000**

WAND & BODEN

WSZYSTKO DLA UPIĘKSZANIA MIESZKAŃ

Ponad 200 rodzajów tapet, 100 rodzajów wykładzin dywanowych, 60 rodzajów wykładzin PVC

- GDANSK, ul. Marynarki Polskiej 136a
- Nysa
- Poznań
- Szczecin
- Wrocław
- Gliwice
- Koszalin

W godzinach Pon - Piątek od 9⁰⁰ do 18⁰⁰ Sobota od 9⁰⁰ do 14⁰⁰